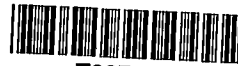

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การศึกษาความต้องการสินเชื่อเกษตรกรจากธนาคาร เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
ของสมาชิก ชำเภอแก่ง จังหวัดระยอง ปีการผลิต ๒๕๒๗

T097638

โดย

ณรงค์ กุศลสถานภาพ

ป.พ.

ธบ ๒๑๑ก

๒๕๒๗

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 97638
วัน,เดือน,ปี..... ๒๕๒๗

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาลัทธิคุณธรรมวิทยาศาสตร์บัณฑิต
ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง พ.ศ. ๒๕๒๗

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ภาควิชาบริหารธุรกิจ เกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร

ปัญหาพิเศษ

ของ
นายณรงค์ กุศลสถานภาพ

เรื่อง

การศึกษาความต้องการสินเชื่อเกษตรกรจากธนาคาร เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
ของสมาชิก อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
ปี ๒๕๒๓

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ (บริหารธุรกิจเกษตร)

เมื่อวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๔
17/3/2524

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

.....
(นางนิตยา สิทธิโชค)

กรรมการปัญหาพิเศษ

.....
(นางสาวอมรศรี รอดบำรุง)

หัวหน้าภาควิชา

.....
(นายบรรเลง ศรีพัฒน์ในทัย)

13365

๑๒๗.

รช ๒๑๑ก

๗ 7 พ.ย. 254๓

๕๕๒๘

คำนำ

ในปัจจุบันนี้สินเชื่อการเกษตรได้รับความสนใจจากหลายฝ่ายมากขึ้นโดยเฉพาะรัฐบาลซึ่งวางนโยบายทางด้านนี้โดยพยายามสนับสนุนให้สถาบันทางการเงินต่าง ๆ เช่น ธนาคารพาณิชย์สมาคมสหกรณ์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) โดยเฉพาะสินเชื่อการเกษตรจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีความสำคัญต่อการเพิ่มผลผลิตการเกษตรเป็นอย่างมาก สำหรับประเทศไทยซึ่งเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับการเกษตร ภัยเหตุนี้การศึกษาความต้องการสินเชื่อการเกษตรจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรของสมาชิก อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะให้ประโยชน์เพื่อสนับสนุนแนวทางการวางนโยบาย เพราะอำนาจประโยชน์ในคำเสนอข้อมูลและข้อคิดเห็นแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้วางนโยบายในคำนี้ถึงแม้ว่าการศึกษานี้จะจำกัดที่แคบเพียงท้องที่อำเภอเดียว แต่ก็สามารถจะบอกได้ถึงความต้องการสินเชื่อในท้องที่นี้ ถ้าหากได้มีการศึกษาเช่นนี้ หลายๆ ท้องที่ก็จะทำให้ทราบข้อสรุปทั้งประเทศได้

การศึกษาความต้องการสินเชื่อการเกษตรจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรของสมาชิกอำเภอแกลงจังหวัดระยอง ผู้ศึกษาได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจากอาจารย์นิศยา สิทธิโชค ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์สมศรี รอดบารุง กรรมการวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ผู้ทำการศึกษายังได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และเจ้าหน้าที่ฝ่ายสินเชื่อ สาขา ระยอง ในการให้ข้อมูลคำแนะนำในการค้นคว้าเรียบเรียงและตรวจแก้หากปราศจากความช่วยเหลือดังกล่าวแล้ว การศึกษานี้คงจะพบกับความยุ่งยากมากกว่านี้ ผู้ทำการศึกษาขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือในการศึกษานี้

(นายณรงค์ กุศลธนาภาพ)

มีนาคม ๒๕๓๘

ประกาศคุณูปการ

ปัญหาพิเศษฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความกรุณาในการให้คำแนะนำและช่วยเหลือจากอาจารย์นิศยา สิทธิโชค ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ และอาจารย์อมรศรี รอกบัวรุ่ง กรรมการปัญหาพิเศษ เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในการตรวจทานแก้ไข นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้รับความช่วยเหลือทางด้านข้อมูลเป็นอย่างดีจากผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรและเจ้าหน้าที่ฝ่ายสินเชื่อ สาขาระยอง ผู้เขียนขอขอบพระคุณทุกท่านที่กล่าวไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ณรงค์ กุศลสถานภาพ

มีนาคม ๒๕๒๔

สารบัญ

บทที่	หน้า
๑. บทนำ	
ความสำคัญของการศึกษา	๑
ปัญหาและวัตถุประสงค์ของการศึกษา	๔
การตรวจเอกสาร	๔
สมมุติฐานและโมเดลที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์	๗
การแจกแจงตัวแปรและนิยามศัพท์	๘
ขอบเขตของการศึกษา	๘
วิธีการศึกษา	๑๐
๒. สภาวะการณ์ทั่วไปในความต้องการสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	
การเกษตรของสมาชิกอำเภอแก่ง จังหวัดระยอง	๑๓
การถือครองที่ดินและการใช้ที่ดิน	๑๘
จำนวนคนในครอบครัวและแรงงานที่ใช้ในการเกษตร	๒๑
การผลิตพืชและสัตว์	๒๓
๓. หลักเกณฑ์ในการพิจารณาสินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	
และการให้สินเชื่อการเกษตร	๒๘
วิธีการดำเนินการให้สินเชื่อการเกษตร	๔๓
๔. ผลการวิเคราะห์	๔๗
ทรัพย์สินของสมาชิก	๔๗
รายได้รายจ่ายและรายได้สุทธิของครอบครัว	๔๘
ความต้องการสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	๕๕
สรุปผลการศึกษา	๕๘
ข้อเสนอแนะ	๖๑
บรรณานุกรม	๖๒
ภาคผนวก	๖๓

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๑. เปรียบเทียบการให้สินเชื่อที่ให้แก่เกษตรกรของธนาคารพาณิชย์กับความต้องการสินเชื่อของเกษตรกร	๓
๒. ลักษณะการถือครองที่ดินของสมาชิก ธกส. จำนวน ๔๐ ครอบครัวยุในอำเภอแก่งจันทวักระยะของ ปีการผลิต ๒๕๒๓	๑๘
๓. การใช้ที่ดินเฉลี่ยต่อครอบครัวแยกตามขนาดการถือครองที่ดินของเกษตรกรจำนวน ๔๐ ครอบครัวย ในอำเภอแก่งจันทวักระยะของ แยกตามขนาดเนื้อที่ถือครองปีการผลิต ๒๕๒๓	๒๐
๔. จำนวนคนในครอบครัวและจำนวนคนทำงานทางการเกษตรของสมาชิก ธกส. ในอำเภอแก่งจันทวักระยะของ แยกตามขนาดเนื้อที่ถือครอง ปีการผลิต ๒๕๒๓	๒๒
๕. พื้นที่เพาะปลูกและมูลค่าของการผลิตพืชผลเกษตรกรเฉลี่ยต่อครอบครัวแยกตามขนาดเนื้อที่ถือครองของสมาชิก ๔๐ ครอบครัวยในอำเภอแก่งจันทวักระยะของปีการผลิต ๒๕๒๓	๒๔
๖. แสงงรายไค้จากการขายสัตว์พวกสุกร กุ้ง ภู ปลา แยกตามขนาดเนื้อที่ถือครองจำนวน ๔๐ ครอบครัวยในอำเภอแก่งจันทวักระยะของ ปีการผลิต ๒๕๒๓	๒๕
๗. ระเบียบในการพิจารณาสินเชื่อเกษตรกรระยะสั้นและระยะปานกลางของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	๓๕
๘. ระเบียบในการพิจารณาสินเชื่อเกษตรกรระยะยาวของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	๓๘
๙. มูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยต่อครอบครัวของสมาชิกจำนวน ๔๐ ครอบครัวยในอำเภอแก่งจันทวักระยะของแยกตามขนาดเนื้อที่ถือครอง ปีการผลิต ๒๕๒๓	๔๔
๑๐. รายไค้จากการผลิตพืชสัตว์และรายไค้นอกครอบครัวเฉลี่ยต่อครอบครัวของสมาชิก ๔๐ ครอบครัวยแยกตามขนาดเนื้อที่ถือครองในอำเภอแก่งจันทวักระยะของปีการผลิต ๒๕๒๓	๕๐

๑๑. ค่าใช้จ่ายในการผลิตพืชสัตว์ อื่น ๆ และค่าครองชีพ เฉลี่ยต่อครอบครัวแยกตามขนาด
เนื้อที่ถือครองของสมาชิก ๔๐ ครอบครัวในอำเภอแก่งกระจ่างจังหวัดระยอง ๕๒
๑๒. รายได้สุทธิจากการทำการเกษตรและรายได้สุทธิทั้งหมดต่อครอบครัว ในอำเภอ
แก่ง กระจ่างจังหวัดระยอง ปีการผลิต ๒๕๖๗ ๕๓
๑๓. ความต้องการสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรแยกตาม
ขนาดเนื้อที่ถือครองของสมาชิก ๔๐ ครอบครัวในอำเภอแก่ง กระจ่างจังหวัดระยอง
ปีการผลิต ๒๕๖๗ ๕๖

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ

หน้า

๑. แผนที่แสดงอาณาเขตของอำเภอแก่ง

๑๖

บทที่ ๑

ความสำคัญของการศึกษา

ลักษณะการประกอบอาชีพการเกษตรของเกษตรกรไทยส่วนใหญ่เป็นแบบตั้งการ
ค้ากิ่งเลี้ยงครอบครัวและแบบตั้งเดิมอันมีผลมาจากลักษณะการถือครองที่ดิน เกษตรกรบาง
ส่วนเป็นผู้เช่าที่ดินและเกษตรกรที่มีที่ดินเป็นของตนเองส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่ดินขนาดเล็กจึง
มีประสิทธิภาพการผลิตต่ำ อีกทั้งบริการค้ำช่าง ๆ ที่เชื่อถืออำนวยความสะดวกทางการผลิตทางเกษตรมีไม่
เพียงพอและไม่มั่นคง การทำฟาร์มต้องเสี่ยงต่อความไม่แน่นอนทั้งภัยธรรมชาติ และภาวะ
ตลาดผลิตผลรายไค้ที่เกษตรกรได้รับไม่มั่นคงและมากพอต่อการเก็บเพื่อนำมาลงทุนเปลี่ยน
ลักษณะของการประกอบการที่เคยทำกันมาแต่เดิมให้มาอยู่ในรูปของการค้าอย่างแท้จริง

ในปัจจุบันแนวโน้มของลักษณะการประกอบอาชีพของเกษตรกรไทยเอียงเอน
มาในลักษณะที่เป็นการค้ามากขึ้น โดยเกษตรกรพยายามเพิ่มผลผลิตต่อไร่ เพิ่มประสิทธิภาพ
ใช้แรงงาน ปรับปรุงอุปกรณ์การผลิต พัฒนาการผลิตโดยอาศัยเทคโนโลยีใหม่ ๆ ใช้ปัจจัยที่
มีคุณภาพมากขึ้นอย่างไรก็ตามการพัฒนาเปลี่ยนแปลงดังที่กล่าวมานั้นจำเป็นต้องอาศัยเงินทุน
ที่มากพอสมควร แต่เมื่อย้อนกลับมามองสภาพของเกษตรกรส่วนใหญ่ซึ่งมีฐานะยากจน ปัญหา
เรื่องเงินลงทุนจึงเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่ง ดังนั้นสินเชื่อเกษตรกรได้กลายเป็นปัจจัยที่มี
ความสำคัญอย่างหนึ่งต่อการผลิตและนับวันแนวโน้มของความต้องการสินเชื่อของความต้อง
การสินเชื่อของเกษตรกรเพิ่มขึ้นเป็นตามลำดับ

เมื่อสินเชื่อเกษตรกรมีความสำคัญต่อการผลิตทางการเกษตรมากขึ้นรัฐบาลได้เจ้า
มาบีบหนาทเพื่อช่วยเหลือให้เกษตรกรได้รับสินเชื่อโดยร่วมมือกับสถาบันการเงินและสถาบัน
อื่น ๆ ในการอำนวยความสะดวกสินเชื่อเกษตรกร

สมาคมธนาคารได้ให้ความหมายเกี่ยวกับสินเชื่อเกษตรกรตามที่ได้รับความเห็นชอบ
จากธนาคารแห่งประเทศไทยในปี ๒๕๐๘

สินเชื่อเกษตรกร หมายถึงการให้กู้ยืมและให้เครดิตแก่เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพ

การกลั่นกรองการประมงและการเลี้ยงสัตว์โดยกำหนดให้ผู้ได้รับสินเชื่อคือ เกษตรกรทั้งที่เป็น เอกชนและนิติบุคคลกลุ่มเกษตรกรที่มีสมาชิกทั้งหมดเป็นเกษตรกรและในปี ๒๕๒๑ ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ขยายความเพิ่มเติมว่าสินเชื่อการเกษตรให้รวมถึงสินเชื่อที่ให้แก่ธุรกิจการเกษตร ในส่วนที่เป็นปัจจัยการผลิตในฟาร์มและอุตสาหกรรมเกษตรที่ไม่รวมโรงสีข้าวเข้าเป็นสินเชื่อ การเกษตรด้วย

ความต้องการสินเชื่อได้รับการพิจารณาเป็นในแง่ของสินเชื่อเพื่อการผลิตเท่านั้น กล่าวคือสินเชื่อเพื่อการบริโภคไม่ช่วยให้เกษตรกรเกิดการเพิ่มทุนในรายได้โดยตรงหรือช่วยให้เกษตรกรสามารถในการชำระหนี้คืนได้

จากการสำรวจความต้องการสินเชื่อการเกษตรทั่วประเทศกับการให้สินเชื่อที่ให้แก่เกษตรกรของธนาคารพาณิชย์ในปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔ ปรากฏว่าความต้องการสินเชื่อของเกษตรกรไทยโดยเฉพาะในช่วงปี ๒๕๑๔ เป็นต้นมาปริมาณสินเชื่อ ได้เพิ่มขึ้นอย่างมาสาเหตุจากการกำหนดเป้าหมายการให้สินเชื่อเกษตรของธนาคารแห่งประเทศไทย^(๑) (กึ่งตารางที่๑)

๑) ประเสริฐ โฉมจันทร์ ธนกิจการเกษตร คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๒๓ หน้า ๓๓๕

ตารางที่ ๑

เปรียบเทียบการให้สินเชื่อที่ให้แก่เกษตรกรของธนาคารพาณิชย์กับความต้องการสินเชื่อของเกษตรกร

ปี	(๑) สินเชื่อที่ให้แก่เกษตรกร จากธนาคารพาณิชย์	(๒) ความต้องการสินเชื่อเกษตรกร ทั่วประเทศ	(๑)/(๒) คิดเป็นร้อยละ
๒๕๑๓	๖๓๓.๘	๑๓,๘๐๐	๔.๖๓๖
๒๕๑๔	๗๘๒.๗	-	-
๒๕๑๕	๗๗๑.๗	-	-
๒๕๑๖	๘๕๐.๕	-	-
๒๕๑๗	๑,๓๐๕.๓	๑๖,๐๐๐	๘.๑๖
๒๕๑๘	๓,๕๐๘.๘	๑๗๒	๒๒๐.๗๐
๒๕๑๙	๖,๕๗๑.๕	๑๓,๕๐๐	๓๗.๖๘
๒๕๒๐	๑๐,๕๑๙.๘	๒๕,๑๓๘	๔๑.๘๖
๒๕๒๑	๑๓,๖๑๐.๙	๒๓๗,๓๕๘	๕.๗๓๕
๒๕๒๒	๑๖,๓๐๐.๑	๓๐,๑๙๗	๕๓.๙๘
๒๕๒๓	๑๘,๕๕๓.๘	-	-
๒๕๒๔	๒๒,๒๖๐.๖	๓๖,๕๘๐	๖๐.๘๕

หมายเหตุ ความต้องการสินเชื่อเกษตรกรทั่วประเทศเป็นค่าประมาณโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

ปัญหาของการศึกษา

เนื่องจากแนวโน้มของการพัฒนาเปลี่ยนแปลงการประกอบอาชีพของ เกษตรกร ไทยในปัจจุบันได้ เปลี่ยนจากระบบเศรษฐกิจการ เกษตรจากผลิตเพื่อบริโภคภายในครัวเรือนไปเป็นระบบเศรษฐกิจ เพื่อการค้าเกษตรกรมีความต้องการ เงินทุนในฟาร์มเพื่อจัดหาปัจจัยการผลิตหรือเพื่อเพิ่มผลผลิตหรือเพื่อเพิ่มผลิตในระดัปกติ ต้องการ เงินทุนเพื่อปรับปรุงจากการประกอบอาชีพการ เกษตร อย่าง เดียวหรือแบบดั้ง เกิมมาสู่ลักษณะที่ เป็นการ ค้ามากขึ้นและหรือการ ประกอบการ ในรูปธุรกิจ เกษตร หรืออุตสาหกรรม รวม เกษตร เพื่อพัฒนาระบบการผลิต แต่สภาพของ เกษตรกร ส่วนใหญ่มีฐานะยากจนปัญหา เงินลงทุนจึง เป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่ง สันเขื่อ เกษตรกร ใดกลายเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่ง เพราะการ เปลี่ยนแปลงดังกล่าวต้องอาศัย เงินลงทุนสูง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑. ศึกษาสภาพการณ์ทั่วไปในความต้องการ สันเขื่อจากธนาคาร เพื่อการ เกษตร และสหกรณ์การ เกษตร ของสมาชิกในอำเภอแก่งหลวง จังหวัดระยอง
๒. ศึกษาควรพิจารณาให้สันเขื่อ เพื่อการ เกษตรและการดำเนินงานให้สันเขื่อ แก่เกษตรกรโดยตรง
๓. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการ สันเขื่อเพื่อการ เกษตร

การตรวจเอกสาร

งานวิจัยเกี่ยวกับสันเขื่อเกษตรกรในประเทศไทย ได้มีผู้ทำการศึกษไว้แล้วส่วน ใหญ่เป็นงานวิจัยแบบพรรณนาต่อมาผู้มีริ เริ่มวิจัยถึงความต้องการ สันเขื่อแบบที่ควรจะต้องการ ซึ่งพอที่จะสรุปผลงานวิจัยดังกล่าวได้ดังนี้

Zimmerman ทำการสำรวจภาวะ เศรษฐกิจของชาวนาชนบทสยามในปี ๒๔๗๓
 ณะประมาณว่าหนี้สินทั้งหมดในการ เกษตรมีประมาณ ๑๔๓.๓ ล้านบาท

Andrews ทำการสำรวจภาวะ เศรษฐกิจของชาวชนบทสยามครั้งที่ ๒ และประ
 มาณหนี้สินทั้งหมดทางการ เกษตรในปี ๒๔๗๗ ว่ามีไม่เกิน ๑๕๐ ล้านบาท

สมคิด หักฉิมวิสุทธิ และทองโรจน์อ่อนจันทร์ ทำการวิจัยถึงความต้องการสิน
 เชื้อแบบควรจะต้องการของกสิกรในอำเภออุ้มผาง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าแผนดำเนินงาน
 ฟาร์มที่เหมาะสมนั้นจะมีการผลิต ๒ กิจกรรมคือ ข้าวฝ่าง จำนวนเนื้อที่ ๑๓.๓ ไร่ และ
 ข้าวในเนื้อที่ ๑๑.๔๕ ไร่ มีความต้องการสินเชื้อ ๖๔๔.๓๕ บาท และเมื่อมีการ เข้าที่ดิน
 เพิ่มอีก ๒๑.๓๔ ไร่ เมื่อนำมาใช้ในการผลิตข้าวฝ่างแล้วความต้องการสินเชื้อจะเพิ่มเป็น
 ๘,๒๕๑.๕๐ บาท ทำให้รายได้สุทธิสูงสุดเพิ่มเป็น ๕,๐๗๕.๗๔ บาท สูงกว่าที่กสิกรทำอยู่
 เติมถึง ๒,๔๕๕.๔๐ บาท

ยงยุทธ แฉล้มวงษ์ ศึกษาถึงความต้องการสินเชื้อเพื่อการ ผลิตของชาวนาใน
 อำเภอโมนรณ จังหวัดชัยนาท ปี ๒๕๑๔ พบว่ากสิกรร้อยละ ๖๕ ของกสิกรที่สำรวจมีหนี้
 สินเฉลี่ยฟาร์มละ ๓,๐๔๔.๔๔ บาท โดยใช้เงินกู้ส่วนใหญ่ไปเพื่อการ ผลิตโดยเฉพาะ เพื่อซื้อ
 ที่ดินเพื่อคำนวณหาสินเชื้อแบบควรที่จะต้องการโดยวิธีลีนียโปรแกรมมิ่ง ซึ่งกำหนดแผนการ
 ค่าเงินงานฟาร์มออกเป็น ๒ แบบ คือ แบบแรกไม่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่สำคัญคือ
 บัญมีการกู้ยืมจากสถาบันเงินกู้ ๒,๐๐๐ บาท มาใช้กับกิจกรรมฟาร์ม ๒ อย่าง เนื้อที่ทั้งหมด
 ๔๕.๔๒ ไร่ กสิกรมีรายได้สุทธิสูงสุด ๖,๓๑๕.๖๕ บาท แบบที่สองทำให้กสิกรใช้เทคโนโลยี
 สมัยใหม่ได้โดยใช้ปัจจัยการผลิตเท่าที่มีอยู่จริง มีกิจกรรมฟาร์มที่เหมาะสม ๒ กิจกรรมในเนื้อ
 ที่ทั้งหมด ๑๕.๖๗ ไร่ มีรายได้สุทธิ ๘,๕๕๑.๕๕ บาท เมื่อมีโอกาสกู้ยืมเพิ่มได้จะทำให้
 รายได้สุทธิของฟาร์มเพิ่มขึ้นเป็น ๗,๐๖๗.๗๐ บาท ทำกิจกรรมฟาร์มเพิ่มขึ้นเป็น ๓ อย่างใน
 เนื้อที่ทั้งหมด ๓๕.๔๒ ไร่ โดยกู้ยืมจากสถาบันเงินกู้ ๒,๐๐๐ บาท และแหล่งไม่ใช้สตา
 บันการเงินเพิ่มอีก ๑,๐๕๔.๕๗ บาท ถ้ามีการ เปลี่ยนแปลงอุปทานของเงินกู้จาก ๒,๐๐๐
 บาทเป็น ๔,๐๐๐ บาท จะทำให้กสิกรมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นอีก ๒๖๔.๗๔ บาท ถ้าเปิดโอกาส

ให้กลีกรสามารถขยายการผลิตออกได้เป็น ๔ กิจการ เนื้อที่ทั้งหมด ๕๓.๓๑ ไร่ มีรายได้สุทธิ เป็น ๕,๓๗๒.๐๒ บาท จะเห็นว่าเมื่อมีการใช้สินเชื่อการผลิตเพิ่มขึ้นแล้วจะทำให้กลีกรขยายการผลิตเพิ่มขึ้นและมีรายได้สุทธิสูงขึ้นด้วย

สมมติฐาน

จากการศึกษาถึงความต้องการสินเชื่อ การเกษตรกรจากธนาคาร เพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตรของสมาชิกอำเภอแก่ง จังหวัดระยอง พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ใช้สินเชื่อเกษตรที่ขอกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร กล่าวคือสมาชิกยังใช้สินเชื่อเกษตร เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตไม่เต็มที่ซึ่งอาจจะ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีรายได้จากการผลิตต่ำกว่าที่ควรจะได้รับ

โมเดลที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์

จากข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์หามีปัจจัยแตกต่างกัน ๆ ที่มีอิทธิพลต่อปริมาณความต้องการสินเชื่อเกษตร โดยสามารถสร้างคิวแบบได้ดังนี้

$$Y = f(X_1, X_2, X_3, U_1)$$

กำหนดให้

Y = ปริมาณความต้องการสินเชื่อของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม (บาท)

f = แทนรูปแบบของสมการ

X_1 = มูลค่าทรัพย์สินทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม (บาท)

X_2 = รายได้ทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม (บาท)

X_3 = รายจ่ายทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม (บาท)

U_1 = ค่าความคลาดเคลื่อน

จากคิวแบบดังกล่าวเราสามารถนำมาเขียนในรูปของสมการ Multiple Regression ซึ่งมีลักษณะดังนี้

$$Y = b_0 + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3$$

กำหนดให้

Y = ปริมาณความต้องการสินเชื่อของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม (บาท)

B_0 = ค่าคงที่

X_1 = มูลค่าทรัพย์สินทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม (บาท)

X_2 = รายได้ทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม (บาท)

X_3 = รายจ่ายทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละชนิกตามลำดับ (X_1, X_2, X_3)

การแจกแจงตัวแปรและนิยามศัพท์

ตัวแปรในโมเดลที่ใช้ในการวิเคราะห์มี ๒ ประเภท คือ

๑. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) (Y) ได้แก่ปริมาณความต้องการสินเชื่อของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม
๒. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) (X_1) ได้แก่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณความต้องการสินเชื่อของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม
 - ๒.๑ มูลค่าทรัพย์สินทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม (X_1) หมายถึงที่ดิน โรงเรือน เครื่องมือการเกษตรอื่น ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ
 - ๒.๒ รายได้ทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม (X_2) หมายถึงรายได้ทั้งหมดจากการผลิตและรายได้นอกฟาร์มจากการเกษตรและไม่ใช่จากการเกษตร
 - ๒.๓ รายจ่ายทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม (X_3) หมายถึงค่าใช้จ่ายในการผลิตและค่าใช้จ่ายในการครองชีพทั้งหมด

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาความต้องการสินเชื่อจากธนาคาร เพื่อการ เกษตรและสหกรณ์การ เกษตรของสมาชิก อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง จะศึกษาถึงสภาพการณ์ทั่วไปในความต้องการ การสินเชื่อ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณความต้องการสินเชื่อ การพิจารณา ให้สินเชื่อและการดำเนินงานได้สินเชื่อเพื่อการ เกษตรแก่เกษตรกรโดยตรง และเนื่องจากหัวข้อเรื่องความต้องการสินเชื่อเกษตรกร เป็นเรื่องกว้างมากผู้ทำการศึกษาจะศึกษาเพียงบางประเด็น ที่สำคัญ น่าสนใจ และมีประโยชน์ตามความต้องการเท่านั้น

วิธีการศึกษา

การศึกษานี้ใช้วิธีการสำรวจ (Surrey Method) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นต้น (Primary Data) สำหรับข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจากหนังสือ รายงานการค้นคว้าจากแหล่งต่าง ๆ และของธนาคาร เพื่อการวิเคราะห์และสหกรณ์การ เกษตรกร การ เลือกและการ เก็บข้อมูล

ผู้ทำการศึกษาได้เลือกเอาพื้นที่ในอำเภอแก่ง จังหวัดระยอง เป็นแหล่งหาข้อมูล เพราะว่าการต้องการสินเชื่อเกษตรกร ของสมาชิกธนาคาร เพื่อการ เกษตรและสหกรณ์การ เกษตร อำเภอแก่ง จังหวัดระยอง ในพื้นที่นี้มีมากกว่าอำเภออื่น ๆ ภายในจังหวัดเดียวกัน ประกอบกับ เป็นภูมิลำเนาของผู้ศึกษาทำให้สะดวกและประหยัดค่าใช้จ่ายในการ เก็บรวบรวมข้อมูล

ในการ เก็บข้อมูล เนื่องจากข้อจำกัดเกี่ยวกับเวลาและค่าใช้จ่ายผู้ศึกษาจึงไม่สามารถสำรวจเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของธนาคาร เพื่อการ เกษตรและสหกรณ์การ เกษตร อำเภอแก่ง จังหวัดระยอง ในพื้นที่นี้มีมากกว่าอำเภออื่น ๆ ภายในจังหวัดเดียวกัน ประกอบกับ เป็นภูมิลำเนาของผู้ศึกษาทำให้สะดวกและ ประหยัดค่าใช้จ่ายในการ เก็บรวบรวมข้อมูล

ในการ เก็บข้อมูล เนื่องจากข้อจำกัดเกี่ยวกับเวลาและค่าใช้จ่ายผู้ศึกษาจึงไม่สามารถสำรวจเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของธนาคาร เพื่อการ เกษตรและสหกรณ์การ เกษตร อำเภอแก่ง จังหวัดระยองได้ครบถ้วน ผู้ศึกษาได้ทำการเลือกตัวอย่างเป็นวิธี Random Sampling สุ่มตัวแทนออกมาได้ ๕ ตัวบด คือ ตัวบดทาง เกวียน ตัวบดบ้านนา ตัวบดเนินฆ้อ ตัวบดกระแสน ตัวบดกรำ จากตัวบดต่าง ๆ ซึ่งเป็นตัวแทนของ อำเภอแก่ง มีทั้งหมด ๑๓ ตัวบดด้วยกันและทำการสุ่มสมาชิกแบบ Random Sampling ตัวบดและ ๘ ราย รวมสมาชิกของธนาคาร เพื่อการ เกษตรและสหกรณ์การ เกษตรที่ได้เป็นตัวอย่าง ๘๐ ราย ทำการสัมภาษณ์สมาชิกของธนาคาร เพื่อการ เกษตรและสหกรณ์การ เกษตร โดยตรงด้วยชุดแบบสอบถาม

ระยะเวลาและแผนดำเนินงาน

เริ่มการศึกษาเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๒๗ สิ้นสุดการดำเนินงาน ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๘
รวมระยะเวลาดำเนินงาน ๘ เดือน

แผนการดำเนินงาน

ระยะเวลา และแผนการปฏิบัติงาน ตั้งแต่เริ่มต้นสิ้นสุดการดำเนินงาน

ระยะเวลาปฏิบัติ งานที่ปฏิบัติ	๒๕๒๓				๒๕๒๔			
	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.
๑. ศึกษารวบรวมข้อมูล เอกสารต่าง ๆ								
๒. ร่างแบบสอบถาม								
๓. สัมภาษณ์และ เก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล								
๔. สรุปผลและรายงาน								
๕. พิมพ์รูปเล่ม								

งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน

๑. ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์	๒๕๐ บาท
๒. ค่าพิมพ์และโรเนียว	๓๐๐ บาท
๓. ค่าถ่ายเอกสาร	๒๐๐ บาท
๔. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	๑๕๐ บาท
รวม	๙๐๐ บาท

ผู้ร่วมดำเนินงาน

๑. อาจารย์นิศยา สิทธิโชค อาจารย์ที่ปรึกษา
๒. อาจารย์อมรศรี รอดบำรุง อาจารย์ผู้ช่วยที่ปรึกษา
๓. นายณรงค์ กุศลลาภภาพ ผู้ดำเนินงาน
๔. พนักงานสินเชื้อ ข.ก.ส. ผู้ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล

บทที่ ๒

สภาวการณ์ทั่วไปในความต้องการสินเชื่อจากธนาคาร เพื่อการ เกษตร
และสหกรณ์การ เกษตรของสมาชิกในอำเภอแกลง จังหวัดระยอง

ลักษณะทั่ว ๆ ไปในทางเศรษฐกิจ

ความต้องการสินเชื่อของเกษตรกรย่อมมีส่วนสัมพันธ์เป็นอย่างมากกับลักษณะทั่ว ๆ ไปในทางเศรษฐกิจ ดังนั้น ในบทนี้จะกล่าวถึงสภาวะทางเศรษฐกิจของเกษตรกร เพื่อให้ทราบถึงอาชีพหลักของเกษตรกร สภาพการถือครอง การใช้ที่ดินการใช้แรงงาน ทรัพย์สิน ลักษณะการผลิตพืชและสัตว์ รายจ่ายและรายได้ ความเข้าใจในสภาพท้องถิ่นจะเป็นพื้นฐานให้เข้าใจถึงความต้องการสินเชื่อของเกษตรกรในท้องถิ่นนั้นยิ่งขึ้น

ลักษณะของท้องถิ่นที่ทำการศึกษา

ลักษณะภูมิประเทศและสภาพอากาศ

อำเภอแกลงนับได้ว่ามีพื้นที่มากที่สุดของทุกอำเภอในจังหวัดระยอง ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงเขาตลอดไปจนถึงฝั่งทะเล ทิศเหนือของอำเภอส่วนใหญ่ยังคงสภาพป่าไม้ในเขตตำบลกระแสบน , บ้านนา , หุ้งควายกินและกองดิน เป็นแหล่งค้ำน้ำลำธารที่สำคัญหลายสาย เช่น คลองไพล์ คลองกระแสด ไหลผ่านจากทางค้ำน้ำเหนือของอำเภอไปสู่ฝั่งทะเลประกอบด้วยสภาพพื้นที่เหมาะแก่การทำไร่และทำสวนทำให้พื้นที่อำเภอแกลงส่วนใหญ่อุดมสมบูรณ์ไปด้วย ส่วนผลไม้ ไม้ยืนต้น เช่น เงาะ ทุเรียน มังคุด และสวนยางพารา อยู่โดยทั่วไปเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่ก่อให้เกิดรายได้แก่ประชากรในเขตอำเภอแกลง เป็นจำนวนมากในแต่ละปี

สภาพภูมิอากาศเหมือนกับเมืองชายทะเลโดยทั่วไปมีทั้งสามฤดู แต่เนื่องจากสภาพของอำเภอคึกชายทะเลตะวันออกเป็นแนวยาวจากเขตอำเภอเมืองระยองถึงเขตอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ทั้งสภาพป่าเขาทางตอนเหนือและสวนผลไม้และสวนยางพาราที่มีหนาแน่นโดยทั่วไปทำให้ปริมาณฝนตกชุก

พื้นที่และอาณาเขต

อำเภอแกลงมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๑,๐๓๘.๘๘ ตารางกิโลเมตรมีอาณาเขตติดต่อกับดังนี้.-

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง และอำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับชายทะเลอ่าวไทย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอเมืองระยอง อำเภอบ้านค่ายและกิ่งอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง

แม่น้ำ

อำเภอแกลงมีแม่น้ำที่สำคัญ ๒ สาย คือ คลองโพลี และคลองกระแสด ทรัพยากรธรรมชาติ

อำเภอแกลง อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติหลายชนิด เช่น

- ป่าไม้ (เขตท้องที่ตำบลกระแสดบน-บ้านนา-ทุ่งควายกินและตำบลกองกิน)
- ผลิตภัณฑ์จากป่าไม้
- แร่ซิลิกา (ทรายแก้ว)
- สัตว์ป่า
- แร่พลวง
- แร่แมงกานีส

การคมนาคม

อำเภอแกลง เดิมมีเส้นทางติดต่อกับกรุงเทพมหานคร เมืองหลวงเพียงทางเดียว คือ เส้นทางถนนสายที่ ๓ (กรุงเทพฯ - ตราก) ระยะทาง ๒๕๕ กิโลเมตร ปัจจุบันรัฐบาลได้เห็นความสำคัญของหัวเมืองภาคตะวันออกได้มีการตัดเส้นทางสายใหม่ (บ้านบึง-แกลง) ทำให้อำเภอแกลงห่างจากกรุงเทพฯ เพียง ๑๓๓ กิโลเมตร เท่านั้นและสำหรับเส้นทางคมนาคม

ของเขตอำเภอบน เนื่องจากเป็นอำเภอที่มีเนื้อที่กว้างจึงได้มีการคิดเส้นทางเพื่อใช้ในการคมนาคมติดต่อทางราชการและทางบ้านเศรษฐกิจสามารถติดต่อกันได้ทั่วทุกตำบลและหมู่บ้าน ดังนี้

- ทางหลวงจังหวัดที่ลาคยวงแอสฟัลท์แล้ว ๕ สาย ยาวประมาณ ๒๓ กิโลเมตร
- ทางหลวงชนบทจำนวน ๑๓๑ สาย ยาวประมาณ ๑,๑๓๐ กิโลเมตร

จำนวนประชากร

อำเภอแกลง มีจำนวนประชากรตามสถิติประจำเดือน ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๔ มีจำนวนดังนี้

- อำเภอแกลง ประชากรรวม ๑๐๒,๕๓๔ คน ชาย ๕๒,๓๕๒ คน หญิง ๕๐,๑๘๒ คน

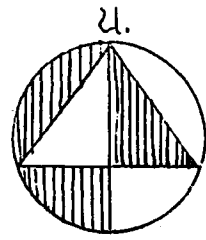
- เทศบาล ตำบลทางเกวียน ประชากรรวม ๑๒,๓๓๑ คน ชาย ๖,๑๒๘ คน หญิง ๖,๒๐๓ คน

การปกครอง

การบริหารราชการส่วนภูมิภาค มี ๑๓ ตำบล ๕๓ หมู่บ้านดังนี้

ตำบลทางเกวียน	อยู่ในเขตเทศบาล	และอยู่นอกเขตเทศบาล ๕ หมู่บ้าน
ตำบลวังหว้า	อยู่ในเขตเทศบาล	และอยู่นอกเขตเทศบาล ๔ หมู่บ้าน
ตำบลทุ่งควายกิน	๑๕	หมู่บ้าน
ตำบลเนินมีว	๑๐	หมู่บ้าน
ตำบลชากโค่น	๑๐	หมู่บ้าน
ตำบลบ้านนา	๑๐	หมู่บ้าน
ตำบลชากพง	๖	หมู่บ้าน
ตำบลกระแสดง	๖	หมู่บ้าน
ตำบลกองดิน	๕	หมู่บ้าน
ตำบลพิงรอก	๓	หมู่บ้าน

แผนที่แสดงสภาพเขตลุ่มภาคกลาง

จ. ชลบุรี

จ. จันทบุรี

กิ่งอ. วังจันทร์

ต. บ้านนา

ต. กระแสบน

ต. ท่าทรายถิ่น

ต. ทางเกวียน

ต. สองดิน

ต. วังหว้า

จ. ชลบุรี

เมืองระยอง

ต. ชากโดน

ต. เขินลือ

ต. เขาน้ำ

ต. พัง-ระด

ต. ชากพวง

ต. กรา

ทะเล

—	เขตอำเภอ
---	เขตตำบล
—	ถนน
~	แม่น้ำ

ตำบลปากน้ำประแสร์ ๕ หมู่บ้าน

ตำบลคลองปูน ๕ หมู่บ้าน

ตำบลกร่ำ ๕ หมู่บ้าน

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

เทศบาลตำบลทางเกวียน ๑ เทศบาล

สุขาภิบาล ๒ แห่ง คือ สุขาภิบาลทุ่งควายกิน และสุขาภิบาลปากน้ำประแสร์

สภาพทางเศรษฐกิจ

สภาพทาง เศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอแกลงขึ้นอยู่กับอาชีพการเกษตร ได้แก่ การทำไร่อ้อยสวน นอกจากนั้นยังมีอาชีพที่สำคัญ คือ การประมง การอุตสาหกรรม และการค้าขาย พื้นที่ที่อำเภอแกลงเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การปลูกผลไม้ เช่น เงาะทุเรียน มังคุด ส้มเขียวหวาน ปลูกยางพารา ซึ่งอนาคตยางพาราของอำเภอแกลงมีแนวโน้มดีขึ้นเรื่อย ๆ เพราะสภาพและภาวะอากาศเหมาะที่ปลูกยางพาราเป็นอย่างยิ่ง และการปลูกยางพาราส่งส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากทางการในเรื่องพันธุ์ยาง ตลอดจนหลักวิชาการและเทคนิคใหม่ ๆ จึงทำให้แนวโน้มการขยายพื้นที่เพาะปลูกยางพารามากขึ้นตามลำดับ นอกจากนั้นก็มีมันสำปะหลัง เนื่องจาก การปลูกมันสำปะหลังมีปัญหาเรื่องพื้นที่จำกัด ทำให้มีราษฎรบุกเบิกป่าสงวนแล้วทางเข้าไว้กันมากขึ้นซึ่งพื้นที่ดังกล่าวมีจำนวนมากเพียงพอแก่การทำประโยชน์และสามารถนำรายได้มาสู่อำเภอแกลงตลอดจนประเทศไทยเป็นอย่างดี แต่พื้นที่สำหรับปลูกข้าวนั้นยังไม่เพียงพอต่อการผลิตข้าวสำหรับใช้บริโภค ส่วนสินค้าสำคัญมีแร่พลวง แร่ซิลิกา (ทรายแก้ว) แร่แมงกานีส

ทางด้านชายทะเลอาชีพทางประมงที่สำคัญ คือ การจับปูทะเล กุ้ง หอย ปลา เป็นอาชีพ ทั่ว ๆ ไป นอกจากนั้นยังมีการเพาะเลี้ยง ปู กุ้ง หอย ปลากระพง ปลาเก๋า และยังมีอาชีพที่เกิดจากการประมงตามมาอีก คือ การทำกะปิ น้ำปลา และของแห้งจากสัตว์ทะเล

การถือครองที่ดินและการใช้ที่ดิน

จากการศึกษาลักษณะการถือครองที่ดินและการใช้ที่ดินพบว่า การถือครองที่ดินสามารถแยกออกได้ดังนี้ ที่ดินทำการเกษตรของตนเอง เช่าผู้อื่น และผู้อื่นให้เช่าเปล่า

จากตารางที่ ๒ สมาชิกที่ทำการสำรวจ ๔๐ ครอบครัว มีเนื้อที่ถือครองทั้งหมด ๑,๕๓๗ ไร่ จะเห็นได้ว่าจำนวน ๔๐ ครอบครัว นี้มีที่ดินถือครองเป็นของตนเอง ๘๖๕ ไร่ ถือครองที่ดินของผู้อื่นในแบบเช่า ๑๕๒ ไร่ และผู้อื่นให้เช่าเปล่า ๕๒๐ ไร่จากเนื้อที่ทั้งหมดเฉลี่ยแล้วครอบครัวหนึ่งมีเนื้อที่ถือครองครอบครัวละ ๓๘.๔๓ ไร่ และสมาชิกจำนวน ๔๐ ครอบครัว คิดเป็น เปอร์เซ็นต์แยกตามขนาดเนื้อที่ถือครองได้ดังนี้ ขนาดเนื้อที่ถือครองต่ำกว่า ๑๑ ไร่ คิดเป็น ๕ เปอร์เซ็นต์ ขนาดเนื้อที่ถือครอง ๑๑ - ๒๐ ไร่ คิดเป็น ๑๒.๕ เปอร์เซ็นต์ ขนาดเนื้อที่ถือครอง ๒๑ - ๓๐ ไร่ คิดเป็น ๒๕ เปอร์เซ็นต์ ขนาดเนื้อที่ ๓๑ - ๔๐ ไร่ คิดเป็น ๑๒.๕ เปอร์เซ็นต์ ขนาดเนื้อที่ถือครอง ๔๑ - ๕๐ ไร่ คิดเป็น ๑๓.๕ เปอร์เซ็นต์ และขนาดเนื้อที่ถือครอง ๕๑ ไร่ขึ้นไป คิดเป็น ๒๓.๕ เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนครอบครัวทั้งหมด

เมื่อพิจารณาการใช้ที่ดินกับการผลิตแยกตามขนาดเนื้อที่ถือครองของครอบครัวที่ทำ การสำรวจในตารางที่ ๓ จะเห็นว่าสมาชิกทุกขนาดเนื้อที่ถือครองใช้ที่ดินส่วนใหญ่ไปในการทำไร่ มันสำปะหลังและเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยทั้งหมดของครอบครัว ๔๐ ครอบครัว เกษตรกรใช้ที่ดินไปในการทำไร่มันสำปะหลังเฉลี่ยครอบครัวละ ๑๖.๖๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๕๑ ไร่ ทำนาเฉลี่ยครอบครัวละ ๑๑.๘๓ ไร่หรือร้อยละ ๔๑.๕๘ ไร่ ทำสวนยางพาราเฉลี่ยครอบครัวละ ๘.๑๘ ไร่ หรือร้อยละ ๒๕.๐๓ ไร่ ทำสวนผลไม้เฉลี่ยครอบครัวละ ๒.๕๘ ไร่หรือร้อยละ ๑๐.๕๓ ไร่

ตารางที่ ๒

ลักษณะการถือครองที่ดินของสมาชิก ธกส. จำนวน ๔๐ ครอบครัว
 ในอำเภอแก่ง จังหวัดระยอง ปีการผลิต ๒๕๒๓

ขนาดเนื้อที่ ถือครอง (ไร่)	จำนวน ครอบครัว	จำนวนเนื้อที่			
		เป็นของตนเอง (ไร่)	เช่า (ไร่)	ผู้อื่นให้ทำเปล่า (ไร่)	รวมเนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)
ต่ำกว่า	๒ (๕ %)	-	-	๒๐	๒๐
๑๑ - ๒๐	๕ (๑๒.๕%)	๔๔	๑๐	๒๔	๘๒
๒๑ - ๓๐	๑๐ (๒๕ %)	๑๕๕	-	๑๑๓	๒๖๘
๓๑ - ๔๐	๕ (๑๒.๕%)	๔๓	-	๓๓	๗๖
๔๑ - ๕๐	๓ (๗.๕ %)	๑๔๓	๕๐	๑๒๐	๓๑๓
รวม	๑๐๐ %	๔๖๕	๑๕๒	๕๓๐	๑๑๔๗
เฉลี่ยทั้งหมด	-	๒๑.๖๓	๔.๘	๑๓	๓๙.๔๓

ตารางที่ ๓

การใช้ที่ดินเฉลี่ยต่อครอบครัวแยกตามขนาดการถือครองที่ดิน ของเกษตรกรจำนวน ๕๐ ครอบครัวในอำเภอแกลง จ.ระยอง
ปีการผลิต ๒๕๒๓

ขนาดเนื้อที่ถือครอง (ไร่)	จำนวนครอบครัว	การใช้ที่ดินกับการผลิต				
		ทำนา (ไร่)	ทำสวนผลไม้ (ไร่)	ทำสวนยางพารา (ไร่)	ทำไร่มันสำปะหลัง (ไร่)	รวมทั้งหมด (ไร่)
ต่ำกว่า ๑๑	๒	๒๐	-	-	-	๒๐
๑๑ - ๒๐	๕	๓๕	๕	๒	๓๖	๘๒
๒๑ - ๓๐	๑๐	๑๑๐	๓๐	๓๓	๕๓	๒๒๖
๓๑ - ๕๐	๕	๓๓	-	๖๓	๓๘	๑๓๔
๕๑ - ๕๐	๓	๑๒๕	๒๓	๕๕	๑๒๐	๓๑๓
๕๑ ขึ้นไป	๑๑	๑๑๐	๕๓	๑๘๐	๓๓๓	๖๓๐
รวม	๕๐	๕๓๓	๑๑๕	๓๒๓	๖๖๕	๑,๑๒๓
เฉลี่ยทั้งหมด	-	๑๑.๘๓	๒.๓๐	๖.๓๖	๑๓.๓๐	๒๓.๕๙

จำนวนคนในครอบครัวและแรงงานที่ใช้ในการ เกษตร

จากตารางที่ ๔ จะเห็นได้ว่าจำนวนครอบครัวที่สำรวจ ๔๐ ครอบครัว มี ๒๑๔ คนเฉลี่ยครอบครัวละประมาณ ๕.๓๕ คน มีคนที่ทำงานทางการเกษตร ๑๑๓ คน หรือเฉลี่ยครอบครัวละ ๒.๘๓ แสดงให้เห็นว่าคนหนึ่งคนต้องทำงานเพื่อเลี้ยงคนอื่นอีก ๑.๕๕ คนในเมื่อครอบครัว นั้นไม่มีเด็กที่จะต้องใช้แรงงานในทางดูแลคอกก็ เป็นเด็กที่ต้องได้รับการดูแลรักษาส่วนอันนี้ จะเพิ่มสูงกว่านี้ ดังนั้นจำนวนคนในครอบครัว จึงมีเศรษฐกิจกระทบต่อรายได้ของสมาชิกเป็นอย่างมาก ถ้าจำนวนคนในครอบครัวมากแต่เป็นเด็กหรือคนชรา มากซึ่งอาจทำให้รายได้ของครอบครัวต่ำ แต่ถ้าเป็นผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน คืออายุตั้งแต่ ๑๕ - ๕๔ ปี มีมากอาจจะทำให้รายได้ของครอบครัว สูงขึ้นโดยเฉพาะถ้าโอกาสที่จะมีงานให้ทำมีมาก ซึ่งโอกาสที่จะทำงานให้ทำย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ อีก เช่น เมื่อที่ไร่นาได้รับการชลประทานโอกาสที่จะทำงานในการ เกษตรได้ตลอดปีย่อมมากขึ้น ถ้าเป็นที่อยู่นอกเขตชลประทานโอกาสทำงานย่อมจะมีน้อยนอกจากไปทำงานรับจ้างอย่างอื่น ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าแหล่งนั้นจะมีงานให้ทำหรือไม่ถึงมีอาจจะไม่มีโอกาสทำก็ได้ถึงงานนั้นเป็นงานที่ต้องใช้ฝีมือ และเทคนิคบางอย่าง เพราะ แรงงานทางด้าน การ เกษตรนั้นเปลี่ยนแปลงได้ยากเนื่องจากขาดความรู้

จากตารางที่ ๔ ครอบครัวขนาดพื้นที่ถือครอง ต่ำกว่า ๑๑ ไร่ มีจำนวนคนเฉลี่ยต่อครอบครัวสูงสุดประมาณ ๖.๕๐ คน เป็นคนที่ทำงานทางการเกษตร ๓.๕ คน ครอบครัวที่มีจำนวนคนเฉลี่ยต่อครอบครัวต่ำสุดประมาณ ๕ คน เป็นครอบครัวขนาด ๒๑ - ๓๐ ไร่ และ ๓๑ - ๔๐ ไร่ มีคนทำงานทางการเกษตรได้ ๒.๕๐ และ ๒.๒๐ คน จะเห็นว่าครอบครัวที่มีจำนวนคนทำงานในการ เกษตร เฉลี่ยต่อครอบครัวมากที่สุด (๓.๕ คน) ถือครอบครัวขนาดถือครองต่ำกว่า ๑๑ ไร่

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง

ตารางที่ ๔

จำนวนคนในครอบครัวและจำนวนคนทำงานทางการ เกษตรของครอบครัว

สมาชิก รกส. ในอำเภอแก่ง จังหวัดระยอง แยกตามขนาดเนื้อที่ถือครอง ปีการผลิต ๒๕๒๓

ขนาดเนื้อที่ ถือครอง (ไร่)	จำนวน ครอบครัว	จำนวนคนใน ครอบครัว (คน)	จำนวนคนที่ ทำงาน ^๑ (คน)	จำนวนคนใน ครอบครัว (คน)	จำนวนทำงาน ต่อครอบครัว (คน)
ต่ำกว่า ๑๑	๒	๑๓	๓	๖.๕๐	๓๕
๑๑ - ๒๐	๕	๒๘	๑๕	๕.๖๐	๓
๒๑ - ๓๐	๑๐	๕๐	๒๔	๕	๒.๕๐
๓๑ - ๔๐	๕	๒๕	๑๑	๕	๒.๒๐
๔๑ - ๕๐	๓	๓๘	๒๒	๕.๕๓	๓.๑๕
๕๑ ปีขึ้นไป	๑๑	๖๐	๓๕	๕.๕๕	๓.๐๕
รวม	๔๐	๒๑๕	๑๑๓	๕.๓๕	๓.๖๑
เปอร์เซ็นต์	-	๖๕.๕๕	๓๕.๕๖	-	-

หมายเหตุ ๑ หมายถึงบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ - ๕๕ ปีเป็นผู้ทำงานได้เต็มที่

การผลิตพืชและสัตว์

การผลิตพืช

จากการสำรวจพบว่าสมาชิกในท้องที่สำรวจทำไร่มันสำปะหลังเป็นอาชีพหลัก รองลงมาทำนา สวนยางพารา สวนผลไม้ คามลำคับ

จากตารางที่ ๕ สมาชิกผลิตพืชประกอบด้วย มันสำปะหลัง ยางพารา สวนผลไม้ มีมูลค่าเฉลี่ยต่อครอบครัว ๓๐๓,๖๑๓.๓๕ แบ่งเป็นการผลิตมันสำปะหลัง ๑๖.๖๐ ไร่ ผลิตผลที่ขายมีมูลค่า ๒๖,๘๒๐ บาทต่อฟาร์ม เมื่อพิจารณาจากขนาดเนื้อที่ถือครองจะเห็นว่าสมาชิกปลูกมันสำปะหลังมากขึ้นเพื่อขนาดเนื้อที่ถือครองเพิ่มขึ้น

นอกจากการทำไร่มันสำปะหลังแล้วสมาชิกยังทำการผลิตข้าว พื้นที่เพาะปลูกเฉลี่ยครอบครัวละ ๑๑.๘๓ ไร่ผลิตพอที่ขายมีมูลค่า ๘,๘๗๕ บาท ทำสวนยางพาราพื้นที่เพาะปลูกเฉลี่ยครอบครัว ๘.๑๘ ไร่ ผลิตผลที่ขายมีมูลค่า ๘,๘๒๕ บาท ทำสวนผลไม้พื้นที่เพาะปลูกเฉลี่ยครอบครัวละ ๒.๘๘ ไร่ ผลิตผลที่ขายมีมูลค่า ๑๘,๘๘๓.๓๕ บาท

การผลิตสัตว์

จากตารางที่ ๖ เฉลี่ยแล้วครอบครัวหนึ่งมีสัตว์เลี้ยงคอกเป็นมูลค่าที่ขาย ๒,๘๘๖.๕๐ บาท สัตว์ที่เลี้ยงส่วนมากเป็นสุกรซึ่งเลี้ยงเพื่อไว้กินเศษอาหารในครัวเรือน ส่วนการประมงก็มีพวก กุ้ง ปู และปลา จากการสำรวจการผลิตสัตว์ของสมาชิกจำนวน ๘๐ ครอบครัว สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ได้ยึดการเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพแต่อย่างใด เพียงเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ ๕

พื้นที่เพาะปลูกและมูลค่าของการผลิตพืชผล เกษตร เฉลี่ยต่อครอบครัวแยกตามขนาดเนื้อที่ถือครองของสมาชิก ๔๐ ครอบครัวในอำเภอแก่ง จังหวัดระยอง ปีการผลิต ๒๕๒๓

ขนาดเนื้อที่ ถือครอง(ไร่)	จำนวน ครอบครัว	ข้าว		สวนผลไม้		ยางพารา		ไร่มันสำปะหลัง		รวมมูลค่า (บาท)
		พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	มูลค่าผลผลิต ที่ขาย(บาท)	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	มูลค่าผลผลิต ที่ขาย(บาท)	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	มูลค่าผลผลิต ที่ขาย(บาท)	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	มูลค่าผลผลิต ที่ขาย(บาท)	
ต่ำกว่า ๑๑	๒	๒๐	๑๔,๐๐๐	-	-	-	-	-	-	๑๔,๐๐๐
๑๑ - ๒๐	๕	๓๕	๓๓,๐๐๐	๔	๖๕,๓๕๐	๒	๓,๐๐๐	๓๖	๔๒,๑๐๐	๑๔๓,๔๕๐
๒๑ - ๓๐	๑๐	๑๑๐	๑๑๐,๐๐๐	๓๐	๑๖๓,๐๐๐	๓๓	๓๐,๕๐๐	๔๓	๑๕๓,๐๐๐	๔๕๖,๕๐๐
๓๑ - ๔๐	๕	๓๓	๖๖,๑๐๐	-	-	๖๓	๓๒,๕๐๐	๓๘	๕๒,๐๐๐	๑๕๐,๖๐๐
๔๑ - ๕๐	๓	๑๒๕	๖๐,๕๐๐	๒๓	๔๔,๐๐๐	๔๕	๒๐,๐๐๐	๑๒๐	๒๓๕,๓๐๐	๔๑๐,๖๐๐
๕๑ ขึ้นไป	๑๑	๑๑๐	๘๖,๐๐๐	๕๓	๒๕๓,๐๐๐	๑๘๐	๑๘๓,๐๐๐	๓๓๓	๕๓๔,๐๐๐	๑,๑๐๖,๐๐๐
รวม	๔๐	๔๓๓	๓๓๔,๐๐๐	๑๑๔	๕๓๔,๓๕๐	๓๒๓	๓๕๓,๐๐๐	๖๖๔	๑,๐๕๖,๘๐๐	๒,๓๖๘,๕๕๐
เฉลี่ยทั้งหมด	-	๑๑.๘๓	๘,๔๓๕	๒.๘๔	๑๔,๔๘๓.๓๕	๘.๑๘	๘๘๒.๕	๑๖.๖๐	๒๖,๔๒๐	๕๙,๒๑๓.๓๕

ตารางที่ ๒

แสดงรายได้จากการขายสัตว์พวกสุกร กุ้ง ปู ปลา แยกตามขนาดเนื้อที่ถือครองจำนวน ๕๐
ครอบครัวในอำเภอแกลง จังหวัดระยองปีการผลิต ๒๕๒๒

ขนาดเนื้อที่ ถือครอง (ไร่)	จำนวนครอบครัว	รายได้จากการขายสัตว์ พวกสุกร กุ้ง ปู ปลา (บาท)
ต่ำกว่า ๑๑	๒	๒๘,๒๐๐
๑๑ - ๒๐	๕	๕๓,๘๐๐
๒๑ - ๓๐	๑๐	๕๒,๕๖๐
๓๑ - ๔๐	๕	๕๕,๕๐๐
๔๑ - ๕๐	๓	-
๕๑ ปีขึ้นไป	๑๑	๑๘,๕๐๐
รวม	๕๐	๑๑๙,๘๖๐
เฉลี่ยทั้งหมด	-	๒,๕๙๖.๕๐

จากการศึกษาภาวะการณทั่วไปในความต้องการสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการ เกษตร และสหกรณ์การเกษตรของสมาชิก จำนวน ๘๐ ครอบครัวย ในอำเภอแก่งกระจ่างจังหวัดระยอง ปรากฏว่าลักษณะการถือครองที่ดินกับจำนวนเนื้อที่เฉลี่ยครอบครัวยละ ๓๘.๘๓ ไร่ เป็นของตนเอง เฉลี่ยครอบครัวยละ ๒๑.๖๓ ไร่ เช่า เฉลี่ยครอบครัวยละ ๘.๘ ไร่ ผู้อื่นให้ทำเปล่าเฉลี่ย ครอบครัวยละ ๑๓ ไร่

การใช้ที่ดินกับการผลิต เฉลี่ยทั้งหมด ๒๘.๑๘ ไร่ ทำนาเฉลี่ยครอบครัวยละ ๑๑.๘๓ ไร่ ทำสวนผลไม้เฉลี่ยครอบครัวยละ ๒.๘๘ ไร่ ทำสวนยางพาราเฉลี่ยครอบครัวยละ ๓.๑๘ ไร่ ทำไร่มันสำปะหลังเฉลี่ยครอบครัวยละ ๑๖.๐๖ ไร่ จำนวนคนในครอบครัวยจะจำนวนคนทำงานทาง เกษตร ครอบครัวยขนาดเนื้อที่ถือครองต่ำกว่า ๑๑ ไร่ มีจำนวนคนเฉลี่ยต่อครอบครัวยสูงสุดประมาณ ๖.๕๐ คนเป็นคนที่ทำงานทางการเกษตร ๓.๕ คน ครอบครัวยที่มีจำนวนคนเฉลี่ยต่อครอบครัวยต่ำ สุดประมาณ ๕ คนเป็นครอบครัวยขนาด ๒๑ - ๓๐ ไร่ และ ๓๑ - ๘๐ ไร่มีคนทำงานเกษตรได้ ๒.๘๐ และ ๒.๒๐ คน จะเห็นว่า ครอบครัวยที่มีจำนวนคนทำงานในการเกษตรเฉลี่ยต่อครอบครัวย มากที่สุด (๓.๕ คน) คือครอบครัวยขนาดถือครองต่ำกว่า ๑๑ ไร่

พื้นที่เพาะปลูกและมูลค่าของการผลิตพืชผลเกษตรเฉลี่ยทั้งหมด ๕๘,๒๑๓.๓๕ บาท พื้นที่เพาะปลูกข้าวเฉลี่ยครอบครัวยละ ๑๑.๘๓ ไร่ มูลค่าผลผลิตที่ขายเฉลี่ยครอบครัวยละ ๘,๘๓๕ บาท พื้นที่เพาะปลูกสวนผลไม้เฉลี่ยครอบครัวยละ ๒.๘๘ ไร่ มูลค่าผลผลิตขายเฉลี่ยครอบครัวย ละ ๑๘,๘๘๓.๓๕ บาท พื้นที่เพาะปลูกยางพาราเฉลี่ยครอบครัวยละ ๘.๑๘ ไร่ มูลค่าผลผลิต ที่ขายเฉลี่ยครอบครัวยละ ๘,๘๒๕ บาท พื้นที่เพาะปลูกไร่มันสำปะหลังเฉลี่ยครอบครัวยละ ๑๖.๐๖ ไร่ มูลค่าผลผลิตที่ขายเฉลี่ยครอบครัวยละ ๒๖,๘๒๐ บาท รายได้จากการขายสัตว์พวก สุกร กุ้ง ปู ปลา เฉลี่ยทั้งหมด ๒,๘๘๖.๕๐ บาท

ความเข้าใจในสภาพดังกล่าวนี้จะเป็นพื้นฐานให้เข้าใจถึงภาวะการณทั่ว ๆ ไปใน ความต้องการสินเชื่อ

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาสินเชื่อเกษตรกร

การพิจารณาให้สินเชื่อเพื่อการ เกษตรของธนาคารเพื่อการ เกษตรและสหกรณ์การ เกษตร

บทนี้จะศึกษาถึงวิธีการพิจารณาสินเชื่อเกษตรกรสาขาของ

ธนาคารเพื่อการ เกษตรและสหกรณ์การ เกษตรหรือ ชกส. ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ
ธนาคารเพื่อการ เกษตรและสหกรณ์การ เกษตร พ.ศ. ๒๕๐๕ มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ความช่วยเหลือ
ทางการเงินเพื่อส่งเสริมอาชีพหรือการดำเนินงานของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์
การ เกษตร

การให้บริการเงินกู้ของธนาคารเพื่อการ เกษตร ฯ แบ่งออกเป็น ๒ ทางคือ

๑. ให้แก่เกษตรกรซึ่งเป็นลูกค้าของธนาคารโดยตรง
๒. ให้แก่เกษตรกรโดยผ่านสถาบันของเกษตรกรคือ สหกรณ์การ เกษตรและ
กลุ่มเกษตรกร

ในบทนี้จะกล่าวถึงการให้สินเชื่อแก่เกษตรกรซึ่งเป็นลูกค้าของธนาคาร โดยตรงเท่านั้น

การให้สินเชื่อการ เกษตร

เนื่องจากธนาคารจะให้เงินกู้แก่เกษตรกร เฉพาะผู้ที่ขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าของธนาคาร
เท่านั้น นั่นคือเกษตรกรจะมีสิทธิ์ขอกู้เงินจากธนาคาร ก็ต่อเมื่อธนาคารยอมรับให้บุคคลผู้นั้นเป็น
ลูกค้าของธนาคารแล้ว ดังนั้นกระบวนการให้สินเชื่อการ เกษตรจึงประกอบด้วยขั้นตอนงานดังนี้

๑. การคัดเลือกเกษตรกรเข้าเป็นลูกค้าประจำสาขา
๒. วิธีการดำเนินงานให้สินเชื่อการ เกษตร
๓. การคัดเลือกเกษตรกรเข้าเป็นลูกค้าประจำสาขา

ในการคัดเลือกเกษตรกรเข้าเป็นลูกค้าประจำสาขานั้น มีรายละเอียดในการ
ดำเนินงานดังต่อไปนี้

- ๑.๑ การคัดเลือกห้องที่ในการให้สินเชื่อ
- ๑.๒ การเผยแพร่งานสินเชื่อการ เกษตรในท้องที่
- ๑.๓ การสอบสวนคุณสมบัติและฐานะของ เกษตรกรผู้สมัคร
- ๑.๔ การอนุมัติให้เกษตรกรผู้สมัคร เป็นลูกค้าประจำสาขา

จะกล่าวถึงรายละเอียดในการดำเนินงานแต่ละขั้นดังนี้

๑.๑ การคัดเลือกห้องที่ในการให้สินเชื่อ

เนื่องจากธนาคารมีนโยบายในการขยายการให้สินเชื่อการ เกษตร ไปทั่วราชอาณาจักร เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรทุกแห่งไม่ว่าใกล้หรือไกลธนาคารมีพนักงานสินเชื่อที่มีความสามารถประจำ อยู่ในแต่ละสาขาตามจำนวนมากน้อยของเกษตรกรผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าโดยกำหนดว่าพนักงานสินเชื่อหนึ่งคนต้องรับผิดชอบต่อกู้จำนวน ๓๐๐ คน ตามปกติที่ทำการสาขาจะตั้งอยู่ในอำเภอเมืองของจังหวัดนั้น ๆ ส่วนอำเภอที่อยู่ห่างไกลจากสำนักงานสาขาประจำจังหวัดธนาคารได้จัดตั้งที่ทำการประจำท้องที่หรือหน่วยของธนาคารขึ้น พนักงานสินเชื่อประจำหน่วยเหล่านี้จะเป็นศูนย์กลางในการติดต่อกันระหว่างตัวเกษตรกรกับสาขาในตนเองเกี่ยวกับสาขาติดต่อกันระหว่างเกษตรกรลูกค้ากับสำนักงานใหญ่การที่มีพนักงานสินเชื่อประจำหน่วยเช่นนี้ ทำให้สะดวกในการติดต่อกันรวบรวมข่าวสาร การติดตามการไ้เงินและการติดตามการชำระหนี้จากเกษตรกรอย่างใกล้ชิด

ด้วยเหตุนี้เมื่อสาขาประจำจังหวัดของธนาคารจะเปิดห้องที่ให้สินเชื่อในตำบลหรืออำเภอใดก็จะทำการสำรวจหาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อพิจารณาเปิดห้องที่ข้อมูลเหล่านี้ได้แก่

๑.๑.๑ ห้องที่ดังกล่าวนี้มีความอุดมสมบูรณ์ในทรัพยากรธรรมชาติมากน้อยเพียงใด ภูมิอากาศอยู่ในลักษณะใด ผลผลิตการ เกษตรกรในท้องที่นั้นเป็นประเภทใด เช่น ประเภทพืชผลได้แก่ ข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง ฯลฯ หรือประเภทสัตว์ เช่น เลี้ยงไก่ เป็ด สุกร โค กระบือ ฯลฯ

๑.๑.๒ การมีระบบชลประทานที่สมบูรณ์ แม้จะมีคินคิ พืชพันธุ์ที่ แคถ้าหากน้ำแล้งก็ผลิตพืช ผลไม่ได้ตามที่ต้องการดังนั้นการที่มีเขื่อน ฝาย คลองส่งน้ำ ฯลฯ จะทำให้การผลิตดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๑.๓ การมีกรรมการคนมากที่สะดวกรวดเร็วหรือใช้การไต่ มีปัญหาข้ามชั้นส่งมากมายที่เป็นอุปสรรคต่อการผลิตยังอยู่ในแผนธุรกิจกันการไม่มีถนนไปถึงท้องที่ การขนย้ายผลิตภัณฑ์เพื่อขายไปยังตลาดก็ทำได้ยาก

๑.๑.๔ การมีตลาดรับซื้อผลิตภัณฑ์ เช่นตลาดนัด ร้านขายของชำ ฯลฯ การมีตลาดในท้องที่นั้น ๆ แสดงให้เห็นว่ามีอุปสงค์ในผลิตภัณฑ์ในท้องที่และเกษตรกรไม่ไต่ผลิตเพื่อบริโภคเพียงอย่างเดียวแต่ยังมีส่วนเหลือเพื่อขายด้วยซึ่งจะมีปริมาณมากน้อยเพียงใดพิจารณาได้จากลักษณะของตลาด และการกระจายผลิตภัณฑ์ไปยังท้องถื่นใกล้เคียง

๑.๑.๕ ความต้องการสินเชื่อในท้องที่นั้นมีมากน้อยเพียงใดในท้องที่เกษตรกรไม่ต้องการสินเชื่อการเกษตร เพราะเขามีทรัพย์สินเพียงพอไม่ต้องการมีหนี้สินหรือเขาก็ต้องการจะผลิตเพียงเพื่อบริโภคเท่านั้นจึงไม่ต้องการทุนเพิ่มเติม

ธนาคารอาจสำรวจหาข้อมูลจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมการข้าว กรมการส่งเสริมการเกษตร กรมประมง ฯลฯ หรือเข้าทำลางสำรวจของแล้วรายงานให้ที่ทำการสำนักงานใหญ่ทราบเมื่อพิจารณาคัดเลือกท้องที่ใด ก็จะประกาศไว้ที่สำนักงานใหญ่ และที่สำนักงานสาขานั้น ๆ

๑.๒ การเผยแพร่งานสินเชื่อการเกษตรในท้องที่

เมื่อสาขาได้รับอนุมัติจากสำนักงานใหญ่ให้เปิดดำเนินการในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งแล้วสาขาจะทำการเผยแพร่บริการด้านสินเชื่อ เนื่องจากกำลังคนของธนาคาร ฯ มีน้อยดังนั้นในขั้นต้นธนาคารจึงติดต่อกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น จากนายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านผู้จัดการสาขาออกไปชี้แจงกิจกรรมธนาคารและบริการสินเชื่อเกษตรกรในท้องที่ประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อนำข่าวสารไปเผยแพร่ให้ลูกบ้านของคนอีกครั้งหนึ่ง ผู้ใดสนใจก็ให้จัดกลุ่มเกษตรกรผู้สมัคร ซึ่งมีถิ่นฐานบ้านเรือนใกล้เคียงกัน ประกอบการเกษตรประเภทเดียวกัน จัดกลุ่มเกษตรกรกันเองเพื่อขอสมัคร เป็นลูกค้าประจำสาขานี้

ในกรณีที่การติดต่อกับนายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านยังไม่ทั่วถึงหรือยังไม่ชัดเจนผู้จัดการสาขาหรือพนักงานสินเชื่อจะเรียกประชุมเพื่อชี้แจงกิจการของธนาคาร ผู้ใดสนใจก็ให้จัดเป็นกลุ่มเกษตรกรเข้าด้วยกันแล้วไปปรึกษาคือขอสมัคร เป็นลูกค้าประจำสาขานี้ในภายหลัง

เมื่อธนาคารได้รับแจ้งถึงการรวมกลุ่มเกษตรกรในท้องถิ่นแล้วก็จะนัดประชุมกลุ่มเกษตรกรผู้สมัคร เพื่อชี้แจงรายละเอียดในหลักเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรผู้สมัครและระเบียบการปฏิบัติในการกู้เงินระยะสั้นและระยะปานกลาง หลังจากนั้นก็จะลงมติรับรองกลุ่มลูกค้า และสมาชิกทุกคนพร้อมทั้งเลือกหัวหน้ากลุ่ม ฯ

๑.๓ การสอบสวนคุณสมบัติและฐานะของเกษตรกรผู้สมัคร

สมาชิกในกลุ่มลูกค้าผู้สมัครทุกคนต้องกรอกรายละเอียดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพและฐานะการเงินของตนเองในแบบฟอร์มที่ธนาคารกำหนด แล้วส่งให้พนักงานสินเชื่อประจำหน่วยเพื่อสอบสวนคุณสมบัติและฐานะเกษตรกรถึงนาไร่ หรือที่ประกอบการผลิตนั้นจริง ๆ เพื่อนำไปพิจารณาในภายหลังจากที่เกษตรกรผู้สมัครมีคุณสมบัติตรงตามที่ธนาคารวางไว้หรือไม่

โดยที่เกษตรกรผู้ที่จะสมัคร เป็นลูกค้าของธนาคารส่วนใหญ่มีความต้องการขอกู้เงินระยะสั้น หรือระยะปานกลางทั้งนั้นการสอบสวนคุณสมบัติของเกษตรกรผู้สมัครจึงเป็นไปตามข้อกำหนดในข้อบังคับฉบับที่ ๗ ว่าด้วยการให้เกษตรกรกู้เงินระยะสั้น และระยะปานกลางสำหรับเกษตรกร

ส่วนการสำรวจฐานะการเงินของเกษตรกรนั้นคือ การสำรวจตรวจตราทรัพย์สินและหนี้สินที่เกษตรกรมีอยู่ในขณะนั้น โดยที่เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในเรื่องการเงินและการบัญชี บางรายก็ไม่รู้หนังสือ ดังนั้นการที่จะทราบฐานะทางการเงินของเกษตรกรทันทีเมื่อไปสำรวจย่อมเป็นไปไม่ได้ พนักงานผู้ควบคุมสินเชื่อจึงต้องเป็นผู้ประเมินค่าทรัพย์สินและหนี้สินเหล่านี้ด้วยตัวเอง เพื่อนำไปบันทึกเป็นรายการประกอบการคัดเลือกลูกค้าและการพิจารณาให้เงินกู้ในภายหลังจาก

สำหรับรายการที่พนักงานสินเชื่อสำรวจฐานะการเงินของเกษตรกรมีดังต่อไปนี้คือ

๑. รายการทรัพย์สิน โดยลักษณะของรายการนี้ เป็นทรัพย์สินประจำที่มีอายุใช้งานนานกว่า ๑ ปีขึ้นไปและเป็นทรัพย์สินที่เกษตรกรดำเนินการเพื่ออ้อให้เกิดผลผลิตเป็นสินค้าออกมาจำหน่าย ทรัพย์สินเหล่านี้ได้แก่

ก. ที่ดินการเกษตร

ข. โรงเรือนการเกษตร นิยมใช้ทรัพย์สินในข้อ ก. และข้อ ข. ทั้ง ๒ ประเภทนี้เป็นหลักประกัน

ค. เครื่องจักรกลและเครื่องมือการเกษตร เครื่องจักรกลได้แก่ รถแทรกเตอร์ เครื่องสูบน้ำ เครื่องยนต์จุดระเบิด ฯลฯ ส่วนเครื่องมือการเกษตรได้แก่ ไร่ จอบ เสียม พรวน คราด ฯลฯ

ง. สัตว์ใช้งานและสัตว์ใช้ผสมพันธุ์ได้แก่ วัว ควาย ม้า ฯลฯ ซึ่งอาจจะอยู่ในประเภทใช้งานหรือใช้ผสมพันธุ์โดยเฉพาะ

๒. รายการหนี้สิน ซึ่งแสดงรายการหนี้สินทุกประเภท ที่มีระยะเวลาภายใน ๑ ปีหรือตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไปรวมทั้งหนี้คงค้างในระยะเวลาที่สอบสวนด้วย

๓. รายการสินค้าคงคลัง ซึ่งเป็นแหล่งรายได้สำคัญของเกษตรกรสินค้าคงคลังเหล่านี้ได้แก่

ก. รายการผลิตพืชผล เช่น ข้าว พืชไร่ และพืชผลของไม้ยืนต้น

ข. รายการผลิตปศุสัตว์เพื่อขาย เช่น ไก่ เป็ด รวมทั้งสัตว์ปีกอื่น ๆ ไข่ และผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ (เนย หนังสัตว์ ค่ายผสมพันธุ์สัตว์ ฯลฯ)

ค. รายการผลิตปลา รวมทั้งสัตว์น้ำอื่น ๆ

สินค้าคงคลังทั้ง ๓ ประเภทนี้จะถูกนำไปใช้บริโภคในครัวเรือน นำไปใช้ทำพันธุ์ในฟาร์ม หรือนำผลิตผลดังกล่าวไปจำหน่ายเป็นค่าเช่าโดยตรงส่วนที่เหลือจึงจะถูกนำไปขายซึ่งจะถือเป็นแหล่งรายได้จากการเกษตรโดยตรง

๔. รายการรายได้แบ่งออกเป็น ๓ ประเภทคือ

ก. รายได้การเกษตรโดยตรงได้แก่ รายได้ตามข้อ ๓ ทุกประเภท

ข. รายได้การเกษตรอย่างอื่น ๆ จากการประมงทะเล การเลี้ยงไหมและสาวไหม หรือ การทำนาเกลือ

ค. รายได้มิใช่การเกษตรหรือรายได้นอกการเกษตร เช่น การเลี้ยงกุ้ง หรือการทำหิน หรือถ่าน เงินเคียน ค่าจ้างแรงงาน ค่าจ้างเหมา รายได้จากอุตสาหกรรม

ในครัวเรือน การให้เช่าที่ดินและอื่น ๆ

๕. รายการประมาณความต้องการเงินกู้จากธนาคาร เกษตรกรผู้สมัครต้องระบุวัตถุประสงค์ในการกู้เงินว่าจะนำไปใช้อย่างไร เป็นจำนวนเท่าใด และต้องการเวลาใดเขาควรจะสามารถคืนได้ว่าเขามีความสามารถชำระคืนได้เมื่อไหร่ นอกจากนี้เขายังต้องประมาณหนี้สินระยะสั้นในช่วงการผลิตรายหนึ่ง ๆ รวมทั้งแจ้งจำนวนเงินที่จะต้องชำระหนี้คืน เจ้าหนี้อื่น ๆ ในฤดูกาลผลิตข้างหน้า

การประมาณรายละเอียดข้างต้นนี้จะแสดงให้เห็นถึงภาวะหนี้สินระยะสั้นโดยปกติตลอดจนการวางแผนการใช้สินเชื่อและการชำระหนี้ของเกษตรกรผู้สมัครในอนาคต

ส่วนรายละเอียดในการสำรวจและสอบสวนรายการข้างต้นเป็นไปตามหลักการให้สินเชื่อการเกษตร เจ้าหน้าที่ผู้สอบสวนควรเป็นผู้มีความรู้ทางการเกษตรด้านการกำหนดราคาและมีความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ใกล้เคียงความจริงมากที่สุดโดยปกติเจ้าหน้าที่ผู้สอบสวนจะทำการสำรวจฐานะของเกษตรกรไม่ว่าจะเป็นลูกค้าเก่าหรือใหม่ เมื่อเก็บเกี่ยวพืชผลเรียบร้อยแล้ว (ก่อนฤดูกาลผลิตใหม่) ทั้งนี้เพื่อสะดวกในการคำนวณหาจำนวนและปริมาณผลผลิตของฤดูกาลผลิตที่ผ่านมาได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน

หลังจากสำรวจคุณสมบัติและฐานะการเงินของเกษตรกรผู้สมัครเรียบร้อยแล้วพนักงานผู้สอบสวนสินเชื่อจะไต่ถามความคืบหน้าเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต ความขยัน ช้นแข็ง สุขภาพอนามัย ความร่วมมือของเกษตรกรผู้สมัครและครอบครัว และจะลงความเห็นเป็นขั้นสุดท้ายว่าสมควรจะรับหรือไม่รับ เพราะเหตุใด หลังจากนั้นก็จะนำเสนอให้พนักงานผู้มีอำนาจคัดเลือกลูกค้า

๑.๔ การอนุมัติให้เกษตรกรผู้สมัครเป็นลูกค้าประจำสาขา

พนักงานผู้อนุมัติในการคัดเลือกลูกค้าประจำโดยปกติได้แก่ผู้จัดการสาขา หรือพนักงานผู้ได้รับมอบอำนาจแทนผู้จัดการสาขา ปกติก็จะนิยมเห็นชอบตามคำรับรองของพนักงานผู้สอบสวนลงความเห็นเอาไว้ ต่อจากนั้นธนาคารจะแจ้งผลการสอบคัดเลือกไปยังตัวเกษตรกรและกลุ่มลูกค้า

ที่คนประจำอยู่ กรณีที่ผู้ใดไม่ได้รับเลือกเพราะเหตุใด ก็ต้องแจ้งสาเหตุนั้นไปให้เขาทราบด้วย ธนาคารจะนัดประชุมกลุ่มลูกค้าครั้งที่ ๒ เพื่อรับรองสมาชิกในกลุ่มแต่ละคนเป็นลูกค้าของธนาคาร ในที่ประชุมและเผยแพร่วิธีการกู้เงินประเภทต่าง ๆ ของธนาคาร

๒. วิธีการดำเนินงานให้สินเชื่อการเกษตร

เมื่อเกษตรกรได้รับคัดเลือกเป็นลูกค้าประจำสาขาที่ย่อมมีสิทธิกู้เงินได้โดยขอยื่นคำขอกู้เงินประเภทที่ตนต้องการ ต่อธนาคาร สำหรับวิธีการดำเนินงานให้สินเชื่อการเกษตรมีความสำคัญดังนี้คือ

- ๒.๑ การพิจารณาให้สินเชื่อประเภทต่าง ๆ
- ๒.๒ การตรวจสอบและควบคุมการใช้เงินกู้
- ๒.๓ การติดตามชำระหนี้ทั้งต้นและดอกเบี้ย
- ๒.๔ การเรียกคืนเงินกู้
- ๒.๕ การพิจารณาให้สินเชื่อประเภทต่าง ๆ

สำหรับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาสินเชื่อ ธกส. ได้วางระเบียบเกี่ยวกับคุณสมบัติ ผู้ขอกู้ วงเงินกู้ หลักประกัน ระยะเวลาใช้คืน อัตราดอกเบี้ย และรายละเอียดอื่น ๆ ไว้ใน ข้อบังคับแห่งประเภทเงินกู้นั้น ๆ ได้แก่

ข้อบังคับฉบับที่ ๗ ว่าด้วยการให้เกษตรกรกู้เงินระยะสั้น และระยะปานกลางสำหรับการเกษตร

ข้อบังคับฉบับที่ ๑๖ ว่าด้วยการให้เกษตรกรกู้เงินระยะยาวเพื่อชำระหนี้สินเดิม

ข้อบังคับฉบับที่ ๒๕ ว่าด้วยการให้เกษตรกรกู้เงินระยะยาวเพื่อพัฒนาการเกษตร

จะได้แสดงระเบียบในการพิจารณาสินเชื่อเกษตรกรระยะสั้น ระยะปานกลางไว้ใน ตารางที่ ๓ และสินเชื่อระยะยาวในตารางที่ ๔ สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ อันไม่เกี่ยวกับการพิจารณาให้สินเชื่อโดยตรงได้ระบุไว้ในระเบียบข้อบังคับของธนาคารจึงไม่น่ามากล่าวไว้ในที่นี้

ตารางที่ ๓ ระเบียบในการพิจารณาลินเชื่อเกษตรกรระยะสั้นและระยะปานกลาง
ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

	เงินกู้ระยะสั้น	เงินกู้ระยะปานกลาง
ก. คุณสมบัติผู้ขอกู้	<p>เกษตรกรผู้มีคุณสมบัติตามข้อบังคับฉบับที่ ๓ ซึ่งสาขาฯรับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าแล้ว โดยมีลักษณะดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. มีสัญชาติไทย ๒. มีอายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์ ๓. เป็นเกษตรกร ๔. มีความชำนาญหรือได้รับการฝึกอบรมในการเกษตรมาแล้วพอสมควร ๕. มีถิ่นที่อยู่และประกอบกิจการเกษตรส่วนใหญ่ในท้องที่ดำเนินงานของสาขาซึ่งตนขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้ามาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี ๖. โดยปกติเป็นผู้ก่อให้เกิดผลผลิตการเกษตรเพื่อขายในปีหนึ่ง ๆ เป็นมูลค่าพอสมควร ๗. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีชื่อเสียงดี ชยันต์แข็งในการประกอบอาชีพ และรู้จักประหยัด 	<p>มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ขอกู้เงินระยะสั้น</p>

ตารางที่ ๗ (ต่อ)

	เงินกู้ระยะสั้น	เงินกู้ระยะปานกลาง
ข. วัตถุประสงค์ เงินกู้	<p>๘. ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือ จิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ</p> <p>๙. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือมีหนี้สินล้นพ้นตัว</p> <p>๑๐. ไม่เคยถูกให้ออกจาก การ เป็นลูกค้าประจำสาขาใด ๆ มาก่อน</p> <p>เพื่อลงทุนในพืชผลที่เพาะปลูกกัน เป็นหลักใหญ่ในท้องถิ่นนั้น (เงิน กู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก) หรือ กู้เพื่อลงทุนในผลิตผลอื่น ๆ เป็นค่าใช้จ่ายในครัวเรือนตาม ความจำเป็น (เงินกู้ระยะสั้น เพื่อการอื่น)</p>	<p>เพื่อการลงทุนในทรัพย์สินการ เกษตรซึ่งใช้ ประโยชน์ได้ เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ เช่น ซื้อเครื่องจักรการ เกษตร</p>
ค. วงเงินกู้	<p>ไม่เกิน ๖๐% แห่งราคาประเมิน ของผลิตผลเฉพาะส่วนเพื่อขายซึ่ง ผลิตควยเงินกู้นั้น แต่ต้องไม่เกิน ๑๒,๐๐๐ บาท</p>	<p>กำหนดจากความต้องการเงิน กู้ตามแผนงานผลิต รายได้และ ความสามารถในการชำระหนี้ ยกเว้นกู้ไปชำระหนี้สินเดิม กู้ ได้ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ เงินกู้ระยะสั้นและระยะปานกลาง ของผู้กู้รายหนึ่ง ๆ ในขณะใดขณะ หนึ่งจะเกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาทไม่ได้</p>

ตารางที่ ๗ (ต่อ)

	เงินกู้ระยะสั้น	เงินกู้ระยะปานกลาง
ง. หลักประกัน	<p>ประกอบด้วยข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้</p> <p>๑. อสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้จำนองต่อเจ้าหนี้รายอื่น ๆ ซึ่งมีราคาประเมินไม่เกินกว่า ๒ เท่าของจำนวนเงินกู้ แต่ราคาชั้นสูงไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท</p> <p>๒. เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักในวงเงินไม่เกิน ๑๒,๐๐๐ บาท ซึ่งผู้กู้ไม่มีหลักประกันตามข้อ (๑) ให้ลูกค้าในกลุ่มเดียวกันรวมกับค่าประกันอย่างดูหนึ่งรวม</p> <p>๓. เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการอื่นหรือเงินกู้ระยะปานกลางในวงเงินไม่เกิน ๑๒,๐๐๐ บาท ซึ่งผู้กู้ไม่มีหลักประกันตามข้อ (๑) จะต้องมียุทธคารายอื่น ๆ ซึ่งธนาคารเห็นสมควร เป็นผู้ค้ำประกันอย่างน้อย ๒ คน</p>	<p>ทำนองเดียวกับเงินกู้ระยะสั้น</p>
จ. ระยะเวลาใช้คืน	<p>ภายใน ๑๒ เดือนนับแต่วันกู้ แต่อาจผ่อนผันได้ไม่เกิน ๑๘ เดือน หากมีเหตุจำเป็นและธนาคารอนุมัติ</p>	<p>กำหนดระยะเวลาการชำระคืนโดยคำนึงถึงอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ที่ใช้</p>

ตารางที่ ๓ (ต่อ)

	เงินกู้ระยะสั้น	เงินกู้ระยะปานกลาง
ฉ. อัตราดอกเบี้ย	ร้อยละ ๑๔ ต่อปี ไม่ทบต้น	เงินกู้ จำนวนของเงินกู้ ราย ได้และความสามารถชำระหนี้ ของผู้กู้ภายในเวลา ๓ ปี เว้นแต่กรณีมีเหตุผลพิเศษอาจ ผ่อนผันให้ชำระคืนภายใน ๕ ปี นับแต่วันกู้ ร้อยละ ๑๔ ต่อปี ไม่ทบต้น

ตารางที่ ๘ ระเบียบในการพิจารณาลินเชื่อเกษตรกรระยะยาวของธนาคาร เพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

	เงินกู้ระยะยาวเพื่อพัฒนาการ เกษตร	เงินกู้ระยะยาวเพื่อชำระ หนี้สินเดิม
ก. คุณสมบัติผู้ขอกู้	<p>เกษตรกรที่มีคุณสมบัติตามข้อบังคับฉบับที่ ๒๕ ซึ่งสาขาได้รับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าแล้วโดยมีลักษณะดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. มีสัญชาติไทย ๒. มีอายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์ ๓. เป็นเกษตรกร ๔. มีความชำนาญหรือได้รับการฝึกอบรมในการเกษตรมาแล้วพอสมควร ๕. มีถิ่นที่อยู่และประกอบการเกษตรส่วนใหญ่ในท้องที่ดำเนินงานของสาขาซึ่งคนขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้ามาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี ๖. โดยปกติเป็นผู้ก่อให้เกิดผลผลิตการเกษตรเพื่อขายในบิหนึ่ง ๆ เป็นมูลค่าพอสมควร ๗. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีชื่อเสียงที่ยั่งยืนแข็งแรงในการประกอบอาชีพและรู้จักประหยัด 	<p>เกษตรกรที่มีคุณสมบัติตามข้อบังคับฉบับที่ ๑๖ ซึ่งสาขาได้รับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าแล้ว ข้อแตกต่างของลูกค้าตามข้อบังคับนี้กับข้อบังคับฉบับที่ ๒๕ คือลูกค้าประเภทนี้ไม่มีรายได้เหลือเพื่อขาย</p>

ตารางที่ ๔ (ต่อ)

	เงินกู้ระยะยาวเพื่อพัฒนาการเกษตร	เงินกู้ระยะยาวเพื่อชำระหนี้สินเดิม
<p>ข. วัตถุประสงค์เงินกู้</p>	<p>๕. ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ</p> <p>๕. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือเป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว</p> <p>๑๐. ไม่เคยถูกให้ออกจากการเป็นลูกค้าประจำสาขาใด ๆ มาก่อนนำไปลงทุนทำการเกษตรซึ่งต้องใช้เวลานานจึงจะได้ผลตอบแทน</p> <p>ค้ำประกันการลงทูนมี ๔ กรณี</p> <p>๑. บุคคลปรับปรุงที่ดินและแหล่งน้ำ</p> <p>๒. การผลิตการเกษตรซึ่งใช้ระยะเวลาว่า ๓ ปีจึงจะได้ผล</p> <p>ค้ำประกันการลงทูน เช่น การทำสวนผลไม้ การเลี้ยงสัตว์ ฯ</p> <p>๓. การซื้อเครื่องจักรกลการเกษตร รถแทรกเตอร์ เครื่องสีข้าว ฯ</p> <p>๔. การก่อสร้างโรงสีข้าว อาคารการเกษตร</p>	<p>มี ๒ กรณี</p> <p>๑. เพื่อชำระหนี้สินเดิม โดยหนี้สินนั้นเกิดจากเหตุสุจริตและจำเป็น</p> <p>๒. เพื่อไถ่ถอนหรือรับโอนที่ดินการเกษตรซึ่งเดิมเป็นของตนเองหรือของบิดามารดา แต่ได้ตกเป็นของผู้อื่นด้วยเหตุสุจริตและจำเป็น</p> <p>ในดามเงินตาม (๑) หรือ (๒) นั้นผู้กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานเกษตรหรือลงทุนในสินทรัพย์การเกษตรตามที่จำเป็นหรือเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการของอสังหาริมทรัพย์แก่ธนาคารควบไปก็ได้</p>

ตารางที่ ๘ (ต่อ)

	เงินกู้ระยะยาวเพื่อพัฒนาการ เกษตร	เงินกู้ระยะยาวเพื่อชำระ หนี้สินเดิม
ค. วงเงินกู้	<p>กำหนดจาก</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ความต้องการเงินกู้ระยะยาวตามโครงการที่ผู้กู้เสนอ ๒. รายได้และความสามารถชำระหนี้ของผู้กู้ <p>ทั้งนี้ จำนวนเงินต้องไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท และต้องไม่เกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท</p>	<p>กำหนดจาก</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ภาระในการชำระหนี้สินเดิมหรือรับโอนที่ดินการเกษตรจากผู้อื่น ๒. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเกษตรและการลงทุนในสินทรัพย์การเกษตรเท่าที่จำเป็น ๓. ค่าใช้จ่ายในการรักษำจองอสังหาริมทรัพย์แก่ธนาคารเพื่อเป็นหลักประกันเงินกู้ ๔. ความสามารถชำระหนี้ของผู้กู้ ทั้งนี้ จำนวนเงินสูงสุดของเงินกู้แต่ละรายต้องไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท
ง. หลักประกัน	<p>อสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้จำนองต่อเจ้าหนี้รายอื่น ๆ ซึ่งมีราคาประเมินไม่น้อยกว่า ๒ เท่าของจำนวนเงินกู้ นอกจากนี้ธนาคารอาจจะให้มีลูกค้ำประจำสาขาเป็นผู้ค้ำประกันด้วยอย่างน้อยหนึ่งคนหรือมากกว่าหนึ่งคนก็ได้</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. อสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้จำนองต่อเจ้าหนี้รายอื่น ซึ่งมีราคาประเมินไม่น้อยกว่า ๒ เท่าของเงินกู้ แต่ราคาชั้นสูงไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ๒. มีเกษตรกรลูกค้ำธนาคารอย่างน้อย ๒ คนเป็นผู้ค้ำประกัน

ตารางที่ ๔ (ต่อ)

	เงินกู้ระยะยาวเพื่อพัฒนาการ เกษตร	เงินกู้ระยะยาวเพื่อชำระ หนี้สินเดิม
จ. ระยะเวลาใช้คืน	กำหนดระยะเวลาการชำระคืน โดยคำนึงถึงอายุการใช้ประโยชน์ ของสินทรัพย์ที่ใช้เงินกู้ จำนวนเงิน กู้ และความสามารถชำระหนี้ของ ผู้กู้ ภายในเวลา ๑๕ ปี เว้นแต่ กรณีมีเหตุผลพิเศษ อาจผ่อนผันให้ ชำระคืนภายใน ๒๐ ปี นับแต่วันกู้ โดยมีระยะเวลาปลอดหนี้ไม่เกิน ๕ ปีแรก	กำหนดระยะเวลาการชำระคืน โดยคำนึงถึงจำนวนเงินกู้ ราย ได้และความสามารถชำระหนี้ ของผู้กู้ภายในเวลา ๑๐ ปี นับ แต่วันกู้
ฉ. อัตราดอกเบี้ย	ร้อยละ ๑๔ ค่อบปี ไม่ทบต้น	ร้อยละ ๑๔ ค่อบปี ไม่ทบต้น

วิธีการพิจารณาใช้สินเชื่อการ เกษกร

ทั้งนี้กล่าวมาแล้วว่าก่อนที่เกษตรกรจะได้รับเลือกให้ขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขา พนักงานสินเชื่อ ประจำหน่วยได้สอบสวนอย่างละเอียดมาครั้งหนึ่งแล้วทั้งนั้นเมื่อเกษตรกรลูกค้ายื่นคำขอกู้เงินต่อธนาคาร ธนาคารจึงทำการสอบสวนเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวกับการให้กู้เงินอาทิ เช่น

- ก. คุณสมบัติของผู้กู้เงินประเภทนั้น ๆ
- ข. วัตถุประสงค์ในการกู้เงิน
- ค. ความสามารถในการชำระหนี้
- ง. ฐานะการเงินและความก้าวหน้าของผู้กู้
- จ. หลักประกันเงินกู้
- ฉ. สภาพแวดล้อมอื่น ๆ เช่น ตลาด ราคาพืชผล และระบบขนส่ง

หลังจากสอบสวนข้อเท็จจริงตามคำขอกู้เงินของเกษตรกรแล้ว พนักงานสินเชื่อและผู้มีหน้าที่อนุมัติสินเชื่อจะพิจารณาให้เกษตรกรกู้เงินตามหลักเกณฑ์ประกอบกับระเบียบในการพิจารณาให้สินเชื่อตามข้อบังคับแห่งเงินกู้ประเภทนั้น ๆ ถ้าคำขอกู้เข้าข่ายตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับและผลการสอบสวนแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรลูกค้านั้นมีคุณสมบัติและฐานะการเงินที่มั่นคง ธนาคารย่อมพิจารณาให้กู้ได้

๒.๒ การตรวจสอบและควบคุมการใช้เงินกู้

ในวิธีปฏิบัติหลังจากธนาคาร ได้จ่ายเงินกู้ไปเรียบร้อยแล้ว พนักงานสินเชื่อจะเข้าไปตรวจสอบและแนะนำการใช้เงินกู้แต่ละประเภท

เงินกูระยะสั้น พนักงานสินเชื่อจะเรียกกลุ่มลูกค้าประชุมเป็นคราว ๆ หลังจากจ่ายเงินกู้ในคราวนั้น ๆ ไปแล้วโดยที่พนักงานจะเรียกประชุมเพื่อสอบสวนผลงานที่เกษตรกรได้ทำไปแล้วว่าสำเร็จมากน้อย เพียงใดใช้เงินตามวัตถุประสงค์ที่แจ้งต่อธนาคารหรือไม่หากมีปัญหาหรืออุปสรรคเกิดขึ้นจากสาเหตุใด กรณีที่พนักงาน ฯ สงสัยว่าผู้กู้จะใช้เงินผิดวัตถุประสงค์

ทุจริต หรือมีอุปสรรคในการผลิตอาจจะเกินทางไปสอบสวนข้อเท็จจริงที่น่าไว้ ของลูกค้าผู้กู้

เงินกู้ระยะยาวเพื่อพัฒนาการ เกษตรและเงินกู้ระยะยาวเพื่อชำระหนี้สินเดิมเนื่อง จากประเภทหรือชนิดการผลิตของผู้กู้แต่ละคน แยกต่างกันไปพนักงาน ฯ ย่อมไม่สามารถนัด ประชุมโดยพร้อมเพรียงได้ทั้งนั้นพนักงานจึงต้องไปตรวจสอบการใช้เงินกู้แต่ละประเภทที่น่าไว้ ของผู้กู้เพื่อศึกษาแผนการผลิตที่ผู้กู้เสนอขอธนาคารในแต่ละวงหรือไม่การตรวจสอบอาจดี ทางการเมืองขึ้นอยู่กับประเภทของการผลิตการ เกษตรนั้น ๆ

๒.๓ การติดตามชำระหนี้ทั้งเงินและคอกเบี้ย

เมื่อใกล้ถึงกำหนดชำระคืนเงินกู้ ผู้จัดการสาขาสามัญหรือพนักงานสินเชื่อ ประจำสาขา ออกหนังสือเตือนผู้กู้หรือเข้าร่วมประชุมกลุ่มลูกค้า ทั้งนี้เพื่อซักซ้อมผู้กู้ เรื่องจำนวน เงินและกำหนดเวลาที่ผู้กู้ นั้น ๆ จะต้องชำระคืนเงินกู้หรือเงินรายวงพร้อมทั้งคอกเบี้ยแก่ธนาคาร

ในการชำระหนี้เงินกู้แต่ละรายหลังจากใช้คำอุทธรณ์ เนิมแล้วจึงชำระคอกเบี้ย และชำระเงินต้นตามลำดับ

กรณีผู้ขอกู้มีหนี้เงินกู้หลายรายให้จัดสรรจำนวนเงินที่ผู้กู้ชำระหนี้เงินกู้ให้เป็นไปตาม กำหนดชำระหนี้เงินกู้ทุกรายของผู้กู้ แต่ถ้าผู้กู้ไม่มีเงินเพียงพอที่จะชำระได้ตามกำหนดทุกราย ก็ให้ชำระหนี้เงินกู้ที่ถึงกำหนดก่อนแล้วจึงชำระหนี้เงินกู้ที่ถึงกำหนดในเวลาต่อมาตามลำดับ เวลาถึงกำหนด

ผู้กู้ต้องเข้ามาชำระหนี้เงินกู้แก่ธนาคาร ณ สำนักงานสาขาที่ตนกู้เงินมิใช่ไปชำระหนี้ ที่หน่วยประจำท้องที่ของธนาคาร เพราะเป็นการผิดข้อบังคับของธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งมิ ให้นำจ้างเงินนอกธนาคาร เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็น เช่น ในแผนบูรณการ การคมนาคมไม่ สะดวกเกษตรกรผู้กู้ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาชำระเงิน อาจจะใช้บริการ ไปรษณีย์ ธนาคารในบางกรณีผู้จัดการสาขา จะจัดให้มีการบริการรับชำระหนี้เงินกู้ ในท้องที่ที่ใด ใดโดยประกาศไว้ ณ สำนักงานสาขาเป็นคราว ๆ ทั้งนี้ก็ควร ให้อำนาจเห็นชอบจากผู้จัดการ ธนาคาร

ปรากฏอยู่เนื่อง ๆ ว่าผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้ ไม่ว่าจะประเภทใดให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้สำหรับรายนั้น ๆ อันเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น พืชผลเสียหายเพราะภัยธรรมชาติ โรคระบาด หรือราคาพืชผลตกต่ำ ฯลฯ ถ้าเกษตรกรพบว่าพืชผลเสียหายเกิดขึ้นอันจะเป็นเหตุให้ตนไม่อาจชำระหนี้เงินกู้หรือเงินรายงวด คืนแก่ธนาคารได้ตามกำหนดเวลา ก็ให้เสนอคำขออนุญาตชำระหนี้เงินกู้ตามแบบที่ธนาคารกำหนดไว้ถึงผู้อนุมัติเงินกู้ก่อนถึงกำหนดชำระคืนเสร็จตามสมควร

๒.๘ การเรียกคืนเงินกู้ ธนาคารเรียกคืนเงินกู้และให้ผู้กู้ชำระคืนเงินพร้อมทั้งดอกเบี้ยแก่ธนาคาร โดยสิ้นเชิงทันที แม้ยังไม่ถึงกำหนดเวลาชำระหนี้เงินกู้ทั้งนี้ไม่ว่าผู้ใดเป็นผู้อนุมัติเงินกู้ เมื่อเกิดกรณีหนึ่งกรณีใดดังต่อไปนี้

๒.๘.๑ เมื่อผู้กู้พ้นจากการเป็นลูกค้าประจำสาขาไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ

๒.๘.๒ เมื่อปรากฏว่าผู้กู้ใช้เงินกู้ไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในเอกสารการกู้เว้นแต่ใช้เป็นค่าใช้จ่ายอันจำเป็นเกี่ยวกับการจัดการของอุตสาหกรรมทรัพย์เป็นประกันการชำระหนี้เงินกู้แก่ธนาคารหรือใช้เป็นเงินฝากตามส่วนเงินกู้ไว้กับธนาคาร

และในกรณีเป็นเงินกู้อยู่ระยะยาวผู้กู้ไม่ปฏิบัติตามแผนงานปรับปรุงการผลิตตามคำแนะนำของพนักงานโดยไม่มีเหตุผลสมควร

๒.๘.๓ เมื่อผู้กู้ไม่จัดการแก้ไขหรือเพิ่มเติมหลักประกันตามคำสั่งของผู้จัดการธนาคารหรือพนักงานผู้ได้รับมอบอำนาจจากผู้จัดการธนาคาร

๒.๘.๔ เมื่อผู้กู้ไม่ชำระคืนเงินกู้และดอกเบี้ยให้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้สำหรับเงินกู้อย่างนั้น ๆ โดยไม่ได้รับขออนุญาต หรือไม่ชำระคืนให้เสร็จภายในระยะเวลาที่ขออนุญาต หรือเมื่อผู้กู้ไม่ชำระเงินรายงวดตามกำหนดสำหรับงวดนั้น โดยไม่ได้รับอนุมัติให้ผลการชำระ

๒.๘.๕ เมื่อปรากฏว่าผู้กู้ฝ่าฝืนในเรื่องดังต่อไปนี้

ผู้กู้ไ้จำนอง จำนำ อสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ที่ผู้กู้ไ้กรรมสิทธิ์มาโดยใช้
เงินกู้จากธนาคาร ทรัพย์สินเหล่านั้นโดยปกติใช้ค่างานไ้เกินสามปีแต่ละหน่วยมีค่างั้งแต่
สามพันบาทขึ้นไป ผู้กู้ไ้กระทำการดังกล่าวไปโดยมิไ้ขออนุญาตเป็นหนังสือจากธนาคาร

ผู้กู้ไ้ไม่ยินยอมที่จะกระทำตามข้อบังคับและระเบียบในเรื่องเงินฝากตามส่วนเงินกู้ไ้ใน
การกู้เงินระยะสั้นและระยะปานกลาง

ผลการวิเคราะห์

ผลการศึกษาวิเคราะห์ปริมาณความต้องการสินเชื่อของสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในอำเภอแก่ง จังหวัดระยอง ปีการผลิต ๒๕๒๗ จำนวน ๕๐ ครอบครัว ปริมาณ ความต้องการสินเชื่อมีส่วนสัมพันธ์กับทรัพย์สินของสมาชิกรายได้และรายจ่าย เป็นดังนี้

ทรัพย์สินของสมาชิก

ทรัพย์สินของสมาชิกนั้นสามารถแยกออกได้ดังนี้ ที่ดิน โรงเรือน เครื่องมือการเกษตร และอื่น ๆ

จากตารางที่ ๕ ทรัพย์สินทั้งหมดเฉลี่ยต่อครอบครัวมีมูลค่า ๑๖๕,๓๓๘.๓๕ บาท เป็นมูลค่าของที่ดิน ๘๖๕ ไร่ ๘๓,๓๓๕ บาท มูลค่าโรงเรือน ๕๖,๖๕๕ บาท มูลค่าของเครื่องมือการเกษตร ๑๑,๘๓๓.๓๕ บาท และอื่น ๆ ๑๑,๕๒๕ บาท

เมื่อเปรียบเทียบประเภททรัพย์สินจะเห็นได้ว่าที่ดินเป็นทรัพย์สินที่มีมูลค่ามากกว่าประเภทอื่น มีถึง ๕๒.๖๔ % ของทรัพย์สินทั้งหมด รองลงมาเป็นพวกโรงเรือน มี ๓๔.๑๕ % ของทรัพย์สินทั้งหมดซึ่งทรัพย์สินทั้งสองประเภทนี้รวมกันเป็น ๘๖.๗๙ % เปรียบเสมือนค้ำทุนหรือทรัพย์สินคงที่ในการผลิต (Fixed Factors) ส่วนเครื่องมือทำการเกษตรมี ๗.๑๔ % ซึ่งเปรียบเสมือนปัจจัยผันแปร (Variable Factor) ซึ่งมีน้อยมาก จึงชี้ให้เห็นว่าการทำการเกษตรในท้องถิ่นยังเป็นการทำการเกษตรแบบดั้งเดิมอยู่ คือใช้แรงงานมากและใช้ทุนน้อย ซึ่งเป็นสิ่งอธิบายถึงประสิทธิภาพของแรงงานที่มักจะต่ำ การที่จะเพิ่มประสิทธิภาพของแรงงานจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางเทคนิคในการผลิตใหม่ซึ่งต้องใช้ต้นทุนมากขึ้นส่วนทรัพย์สินอื่น ๆ มีเพียง ๕.๕๕ % ซึ่งเป็นทรัพย์สินที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิตของครอบครัว

รายได้รายจ่ายและรายได้สุทธิของครอบครัว

รายได้ของสมาชิกสามารถแยกออกได้จากแหล่งที่มาของรายได้ ได้ดังนี้คือรายได้จากการผลิตพืช การผลิตสัตว์ และรายได้นอกครอบครัวที่ไม่ใช่จากการเกษตร

จากตาราง ๑๐ สมาชิกที่ทำการสำรวจมีรายได้จากการขาย มันสำปะหลัง ยางพารา ข้าว สวนผลไม้ รวม ๗๑,๗๓๕.๒๕ บาท ต่อครอบครัว รายได้หลักของสมาชิกมาจากการผลิตพืช มีมูลค่า ๕๙,๒๑๓.๗๕ บาท ต่อครอบครัวหรือร้อยละ ๘๒.๕๔ ของรายได้ครอบครัวทั้งหมด เมื่อพิจารณารายได้จากสัตว์พบว่าสมาชิกมีรายได้จากสัตว์ คือเฉลี่ยครอบครัวละ ๔,๕๔๑.๕๐ บาท หรือ ร้อยละ ๖.๓๙ รายได้นอกครอบครัวที่ไม่ใช่การเกษตรได้มาจากเงินเดือน บำนาญ ลูกให้ช่างไม้ รับจ้าง เป็นต้น เฉลี่ยครอบครัวละ ๗,๙๕๐ บาท หรือร้อยละ ๑๑.๐๗

เมื่อพิจารณารายได้จากการทำงานเกษตรในครอบครัวและรายได้นอกครอบครัว ประกอบกันแล้วจะเห็นว่าสมาชิกมีรายได้ส่วนใหญ่ มาจากผลิตพืชร้อยละ ๘๒.๕๔ รายได้จากสัตว์ ร้อยละ ๖.๓๙ และรายได้นอกครอบครัวไม่ใช่จากการเกษตรร้อยละ ๑๑.๐๗ ของรายได้ทั้งหมด

รายจ่ายของสมาชิกประกอบด้วย รายจ่ายในการผลิตพืช สัตว์ และค่าใช้จ่ายในการครองชีพเฉลี่ยแล้ว ครอบครัวหนึ่งมีค่าใช้จ่ายปีละ ๕๙,๓๗๘.๑๘ บาท เป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตพืช ๒๒๕๕๒.๓๕ บาทหรือ ๔๔.๙๓ % ค่าใช้จ่ายในการผลิตสัตว์ ๒๖๐ บาทหรือ ๐.๕๓ % ค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่น ๆ ๖,๖๓๗.๙๓ บาทหรือ ๑๓.๕๒ % ที่เหลืออีก ๔๑.๐๘ % หรือ ๒๐,๓๒๗.๕๐ บาท เป็นค่าใช้จ่ายในการครองชีพ

ค่าใช้จ่ายในการผลิตพืชประกอบด้วย ค่าแรงงาน ค่าพันธุ์พืช ค่าปุ๋ย ยา วัสดุ อื่นๆ ค่าเช่าที่ดิน เป็นต้น ส่วนค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงสัตว์ประกอบด้วย ค่าพันธุ์ ค่าอาหาร ค่าแรงงาน ค่ายารักษาโรค และอื่น ๆ

ส่วนค่าใช้จ่ายในการครองชีพประกอบด้วย ค่าอาหาร ค่าเครื่องนุ่งห่ม ค่ารักษาโรค ค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายในการศึกษา ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (ของใช้, ค่าเดินทาง, หน่าบุญ ฯลฯ)

รายได้สุทธิของครอบครัวแยกออกได้ดังนี้รายได้สุทธิจากการทำการเกษตรในครอบครัวคือรายได้ที่ได้จากการของผลิตผลที่ผลิตได้ในครอบครัวหักด้วยค่าใช้จ่ายในการผลิตพืชและสัตว์ในครอบครัว กับรายได้สุทธิทั้งหมดหมายถึงรายได้จากการทำการเกษตรและรายได้นอกครอบครัวหักด้วยรายจ่ายในการผลิตพืชและสัตว์และรายจ่ายในการครองชีพ

ตารางที่ ๕

มูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยต่อครอบครัวของสมาชิก จำนวน ๔๐ ครอบครัว ในอำเภอแกลง
จังหวัดระยอง แยกตามขนาดเนื้อที่ถือครอง ปีการผลิต ๒๕๒๗

ขนาดเนื้อที่ ถือครอง (ไร่)	จำนวนครอบครัว	ประเภทของทรัพย์สิน				รวมมูลค่าทั้งหมด (บาท)
		ที่ดินมูลค่า (บาท)	โรงเรือน ๑/ (บาท)	เครื่องมือการ เกษตร ๒/ (บาท)	อื่น ๆ ๓/ (บาท)	
ต่ำกว่า ๑๑	๒	๕๘,๕๐๐	๓๒,๐๐๐	๒๖,๐๐๐	๒๓,๐๐๐	๑๓๙,๕๐๐
๑๑ - ๒๐	๕	๑๓๐,๐๐๐	๑๕๘,๐๐๐	๘๕,๑๐๐	๑๒,๐๐๐	๔๒๕,๑๐๐
๒๑ - ๓๐	๑๐	๒๖๙,๐๐๐	๔๙๖,๖๐๐	๘๖,๖๕๐	๑๐๐,๐๐๐	๑,๓๕๒,๒๕๐
๓๑ - ๔๐	๕	๒๑๖,๐๐๐	๑๓๕,๕๐๐	๒๓,๘๐๐	๕๕,๐๐๐	๕๑๐,๓๐๐
๔๑ - ๕๐	๓	๒๘๕,๐๐๐	๓๐๘,๓๐๐	๑๔๓,๕๐๐	๕๑,๐๐๐	๑,๒๘๗,๘๐๐
๕๑ ขึ้นไป	๑๑	๑,๖๙๖,๐๐๐	๑,๐๙๓,๐๐๐	๑๐๑,๖๐๐	๓๒,๐๐๐	๒,๙๒๓,๖๐๐
รวม	๔๐	๓,๕๙๓,๕๐๐	๒,๒๖๓,๕๐๐	๕๓๓,๓๕๐	๓๕๓,๐๐๐	๖,๖๔๓,๓๕๐
เฉลี่ยทั้งหมด	-	๘๙,๘๓๕	๕๖,๖๓๗	๑๑,๘๓๓.๓๕	๘,๘๒๕	๑๖๕,๑๓๕.๓๕
เปอร์เซ็นต์	-	๕๒.๖๘	๓๔.๑๘	๓.๑๘	๕.๐๘	๑๐๐

หมายเหตุ : ๑) โรงเรือนหมายถึงบ้าน ยุ้ง ฉาง และคอกสัตว์

๒) เครื่องมือการเกษตรหมายถึง ไถ คราด รถแทรกเตอร์ เกวียน เครื่องสูบน้ำ เครื่องพ่นยา เคียว มีด ขวาน จอบ เสียม เป็นต้น

๓) อื่น ๆ หมายถึง วิทยุ โทรทัศน์ ตู้เย็น พัดลม จักรเย็บผ้า จักรยานยนต์ เป็นต้น

จากตารางที่ ๑๒ จะเห็นได้ว่ารายได้สุทธิจากการทำการเกษตร เฉลี่ยครอบครัวละ ๔๑,๒๘๒.๕๐ บาท ครอบครัวที่มีรายได้สุทธิต่อครอบครัว สูงสุดครอบครัวที่มีเนื้อที่ถือครอง ๕๑ ไร่ ขึ้นไป (๖๑,๓๒๗.๒๗ บาท) และต่ำสุดของขนาดเนื้อที่ถือครองน้อยที่สุดต่ำกว่า ๑๑ ไร่ (๑๕,๓๕๐ บาท)

เมื่อเปรียบเทียบเนื้อที่ถือครองกับรายได้สุทธิในการทำการเกษตรแล้วจะเห็นได้ว่ารายได้สุทธิจะสูงขึ้นไปตามขนาดเนื้อที่คือ ทำการเกษตรของครอบครัว

รายได้สุทธิทั้งหมดเฉลี่ยต่อครอบครัวเป็นเงิน ๒๒,๒๕๗.๐๘ บาท ครอบครัวขนาดถือครองขนาด ๕๑ ขึ้นไปมีรายได้สุทธิต่อครอบครัวสูงที่สุดเฉลี่ยครอบครัวละ ๓๓,๔๘๐ บาทและมีครอบครัวอยู่หนึ่งขนาดที่มีรายได้ติดลบ คือรายได้ไม่พอกับรายจ่าย คือครอบครัวขนาดถือครองต่ำกว่า ๑๑ ไร่ ซึ่งติดลบเฉลี่ยครอบครัวละ ๖,๒๒๕ บาท

ตารางที่ ๑๐

รายได้จากการผลิตพืช สัตว์ และรายได้นอกครอบครัวเฉลี่ยต่อครอบครัว ของสมาชิก

๕๐ ครอบครัว แยกตามขนาดเนื้อที่ถือครอง ในอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ปีการผลิต ๒๕๖๓

ขนาดเนื้อที่ ถือครอง (ไร่)	จำนวน ครอบครัว	ประเภทของรายได้(บาท)			รวมรายได้ทั้งหมด (บาท)
		รายได้จากพืช (บาท)	รายได้จากสัตว์ (บาท)	รายได้นอกครอบครัว ไม่ใช่จากการเกษตร (บาท)	
ต่ำกว่า ๑๑	๒	๑๘,๐๐๐	๒๘,๒๐๐	-	๔๖,๒๐๐
๑๑ - ๒๐	๕	๑๙๓,๘๕๐	๔๓,๘๐๐	๒๔,๐๐๐	๒๖๑,๖๕๐
๒๑ - ๓๐	๑๐	๔๘๖,๕๐๐	๕๕,๘๖๐	๘๒,๐๐๐	๖๒๔,๓๖๐
๓๑ - ๔๐	๕	๑๘๐,๖๐๐	๕๕,๔๐๐	๑๐,๐๐๐	๒๔๖,๐๐๐
๔๑ - ๕๐	๓	๔๑,๖๐๐	-	๖๐,๐๐๐	๑๐๑,๖๐๐
๕๑ ขึ้นไป	๑๑	๑,๑๐๔,๐๐๐	๑๘,๘๐๐	๑๓๑,๖๐๐	๑,๒๕๔,๔๐๐
รวม	๔๐	๑,๘๘๘,๕๕๐	๑๘๓,๒๖๐	๓๑๗,๖๐๐	๒,๓๘๙,๔๑๐
เฉลี่ยทั้งหมด	-	๔๘,๒๑๓.๓๕	๔,๕๘๑.๕๐	๗,๙๔๐	๖๐,๗๓๕.๓๕
เปอร์เซ็นต์	-	๘๒.๕๘	๖.๓๘	๑๑.๐๓	๑๐๐

ตารางที่ ๑๑

ค่าใช้จ่ายในการผลิตพืช สัตว์ อื่น ๆ และค่าครองชีพ เฉลี่ยต่อครอบครัวแยกตามขนาด

เนื้อที่ถือครองของสมาชิก ๔๐ ครอบครัวในอำเภอแกลง จังหวัดระยอง

ปีการผลิต ๒๕๒๓

ขนาดเนื้อที่ ถือครอง (ไร่)	จำนวน ครอบครัว	ค่าใช้จ่ายในการ ผลิตพืช (บาท)	ค่าใช้จ่ายใน การผลิตสัตว์ (บาท)	ค่าใช้จ่ายใน การผลิตอื่นๆ (บาท)	ค่าใช้จ่ายใน การครองชีพ (บาท)	ค่าใช้จ่ายทั้งหมด (บาท)
ต่ำกว่า ๑๑	๒	๑๖,๕๐๐	-	๑,๑๕๐	๔๒,๐๐๐	๕๙,๖๕๐
๑๑ - ๒๐	๕	๔๓,๑๓๐	-	๑๔,๘๑๐	๑๐๓,๖๐๐	๑๖๑,๕๔๐
๒๑ - ๓๐	๑๐	๑๖๙,๘๘๐	๑๐,๕๐๐	๔๖,๖๕๓	๑๓๘,๐๐๐	๔๐๕,๐๓๓
๓๑ - ๔๐	๕	๖๓,๙๐๐	-	๒๐,๖๑๐	๑๐๓,๖๐๐	๑๘๘,๑๑๐
๔๑ - ๕๐	๓	๑๔๐,๔๐๐	-	๔๒,๐๓๐	๑๓๒,๒๐๐	๓๑๔,๖๓๐
๕๑ ขึ้นไป	๑๑	๔๔๘,๓๐๐	-	๑๔๐,๒๒๐	๒๕๓,๓๐๐	๘๔๑,๘๒๐
รวม	๔๐	๘๙๐,๑๑๐	๑๐,๕๐๐	๒๖๕,๕๑๓	๘๑๓,๑๐๐	๑,๙๗๙,๑๒๓
เฉลี่ยทั้งหมด	-	๒๒,๒๕๒.๗๕	๒๖๐	๖,๖๓๗.๘๓	๒๐,๓๒๗.๕๐	๔๙,๔๗๘.๑๘
เปอร์เซ็นต์	-	๔๘.๘๓	๐.๕๓	๑๓.๘๒	๔๑.๐๘	๑๐๐

ตารางที่ ๑๒

รายได้สุทธิจากการทำการเกษตรและรายได้สุทธิทั้งหมดครอบครัว
แยกตามขนาดเนื้อที่ถือครองของสมาชิก ๔๐ ครอบครัว ในอำเภอแกลง
จังหวัดระยอง ปีการผลิต ๒๕๒๓

ขนาดเนื้อที่ ถือครอง (ไร่)	จำนวน ครอบครัว	รายได้สุทธิจาก ๑/ การทำการเกษตร (บาท)	รายได้สุทธิทั้งหมด ๒/ (บาท)
ต่ำกว่า ๑๑	๒	๓๐,๓๐๐	-๑๒,๔๕๐
๑๑ - ๒๐	๕	๑๔๘,๕๒๐	๕๔,๑๑๐
๒๑ - ๓๐	๑๐	๓๕๘,๑๘๐	๒๒๖,๕๒๓
๓๑ - ๔๐	๕	๑๖๘,๑๐๐	๕๓,๘๘๐
๔๑ - ๕๐	๓	๒๓๐,๒๐๐	๑๕๕,๘๓๐
๕๑ ขึ้นไป	๑๑	๖๓๘,๖๐๐	๔๑๒,๒๘๐
รวม	๔๐	๑,๖๕๑,๓๐๐	๘๘๐,๒๘๓
เฉลี่ยทั้งหมด	-	๔๑,๒๘๒.๕๐	๒๒,๒๕๗.๐๘

- หมายเหตุ ๑. ได้จากรายได้จากพืชและสัตว์จากรายที่ ๑๐ ลบด้วยรายจ่ายจากพืชและสัตว์
จากรายที่ ๑๑
๒. ได้จากรายได้รวมทั้งหมดจากรายที่ ๑๐ ลบด้วยค่าใช้จ่ายทั้งหมดจากราย
ที่ ๑๑

$$Y = b_0 + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3$$

จากการสร้างตัวแบบควยเทคนิคการวิเคราะห์ที่ไควว่า

$$Y = 999749.0000 - 0.9274x_1 + 9.2236x_2 - 9.2626x_3$$

(- 0.6537)
N.S
(3.0222)
**
(- 2.0653) **

$$R^2 = 0.6226$$

$$SE = 27668.2906$$

จากการวิเคราะห์แบบ Multiple Regression ผลการวิเคราะห์เมื่อนำค่าสัมประสิทธิ์

ของปัจจัยแต่ละตัวไปทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วย T-test ผลปรากฏว่า (x_1) มูลค่าทรัพย์สินทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มนั้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ใช้ N.S. ที่ค่า tb_1 ส่วน (x_2) รายได้ทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มและ (x_3) รายจ่ายทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม เป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นมากกว่า ๕๕ % (ใช้ ** ที่ค่า tb_2 และ tb_3) และเมื่อนำค่า F-ratio ไปทดสอบกับตาราง (F) แล้วจะได้ค่าของ F-test ของสมการมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ๕๕ % นั้นหมายถึงว่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย x_2 และ x_3 กับ Y มีถึง ๕๕ % กล่าวคือ x_2 และ x_3 จะมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของ Y ๕๕ ครั้งในการเปลี่ยนแปลง ๑๐๐ ครั้ง

จากการวิเคราะห์ที่ได้นี้อาจจะอธิบายได้ว่าผลกระทบของมูลค่าทรัพย์สินทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มและรายได้ทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม กับรายจ่ายทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มที่มีผลต่อปริมาณความต้องการสินเชื่ออยู่ในเกณฑ์สูงคือประมาณ ๕๕.๒๕ % (ดูจาก $R^2 = 0.๕๕๒๕$) นอกจากนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นที่เรากำหนดให้คงที่คือประมาณ ๑.๓๑ % ผลกระทบอันเนื่องมาจากมูลค่าทรัพย์สินทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มและรายจ่ายทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มคงที่แล้ว เมื่อสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีมูลค่าทรัพย์สินทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มสูงขึ้น ๑ หน่วย จะทำให้ปริมาณความต้องการสินเชื่อของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มที่ได้รับจากธนาคารลดลงจากปริมาณ

ความต้องการสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรแยกตาม
ขนาดเนื้อที่ถือครองของสมาชิก ๔๐ ครอบครั้ว ในอำเภอแกลง

จังหวัดระยอง ปีการผลิต ๒๕๒๗

จากการศึกษาลักษณะต่างๆ ไป ในทางเศรษฐกิจ กับปริมาณ ความต้องการสินเชื่อทำให้ทราบ
สภาวะทางเศรษฐกิจของกสิกร อาชีพหลักของกสิกร สภาพการถือครอง การใช้ที่ดิน การใช้
แรงงาน ทรัพย์สินความเข้าใจในสภาพดังกล่าวนี้ทำให้เข้าใจความต้องการสินเชื่อ

ตารางที่ ๑๓ ครอบครั้วที่มีขนาดเนื้อที่ถึงครอง ๕๑ ไร่ขึ้นไป มีความต้องการ
สินเชื่อบริษัทเป็นจำนวนเงินเฉลี่ยแล้วครอบครั้วละ ๔๒,๐๐๐ บาท รองลงไปเป็นครอบ
ครั้วที่มีขนาดเนื้อที่ถือครอง ๔๑ - ๕๐ ไร่ เฉลี่ยแล้วครอบครั้ว ละ ๓๕,๐๐๐ บาท และครอบ
ครั้วที่ถือครองต่ำกว่า ๑๑ ไร่ มีความต้องการสินเชื่อที่น้อยที่สุด เฉลี่ยครอบครั้วละ ๒๒,๕๕๐
บาท ส่วนครอบครั้วที่ถือครองขนาดอื่น ๆ มีความต้องการสินเชื่อในช่วงครอบครั้ว ละ ๓๐,๐๐๐
- ๓๓,๐๐๐ บาท

จะเห็นว่าความต้องการสินเชื่อจะเพิ่มตามขนาดเนื้อที่ถือครองเมื่อเปรียบเทียบ
เนื้อที่ถือครองกับความต้องการสินเชื่อ

ตารางที่ ๑๓

ความต้องการสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรแยกตาม
ขนาดเนื้อที่ถือครองของสมาชิก ๔๐ ครอบครัวยุติใน อำเภอดง
จังหวัดระยอง ปีการผลิต ๒๕๒๗

ขนาดเนื้อที่ ถือครอง (ไร่)	จำนวน ครอบครัวยุติ	ความต้องการสินเชื่อ (บาท)	ความต้องการสินเชื่อ เฉลี่ยแต่ละขนาดถือ ครอง (บาท)
ต่ำกว่า ๑๑	๒	๕๓,๐๐๐	๒๖,๕๐๐
๑๑ - ๒๐	๕	๑๕๑,๐๐๐	๓๐,๒๐๐
๒๑ - ๓๐	๑๐	๓๕๐,๐๐๐	๓๕,๐๐๐
๓๑ - ๔๐	๕	๑๖๕,๐๐๐	๓๓,๐๐๐
๔๑ - ๕๐	๓	๒๕๕,๐๐๐	๘๕,๐๐๐
๕๑ ขึ้นไป	๑๑	๕๖๒,๐๐๐	๕๑,๐๐๐
รวม	๔๐	๑,๔๐๖,๐๐๐	๓๕,๑๕๐
เฉลี่ยทั้งหมด	-	๓๕,๑๕๐	๔,๘๑๓.๗๕

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณความต้องการสินเชื่อของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม โดยมีมูลค่าทรัพย์สินทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มเป็น x_1 รายได้ทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มเป็น x_2 และ x_3 เป็นรายจ่ายทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มโดยอาศัยการสร้างตัวแบบสมการแบบ **Multiple Regression** ซึ่งมีลักษณะดังนี้

Model

$$Y = F(x_1, x_2, x_3, u_i)$$

กำหนดให้

Y = ปริมาณความต้องการสินเชื่อของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม (บาท)

f = แทนรูปแบบสมการ

x_1 = มูลค่าทรัพย์สินทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม (บาท)

x_2 = รายได้ทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม (บาท)

x_3 = รายจ่ายทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม (บาท)

u_i = ค่าความคลาดเคลื่อน

จากตัวแบบดังกล่าวสามารถเขียนในรูปสมการ **Multiple Regression** ได้ดังนี้

$$Y = B_0 + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3$$

กำหนดให้

Y = ปริมาณความต้องการสินเชื่อของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม (บาท)

b_0 = ค่าคงที่

x_1 = มูลค่าทรัพย์สินทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม (บาท)

x_2 = รายได้ทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม (บาท)

x_3 = รายจ่ายทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม (บาท)

b_1, b_2, b_3 = ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยแต่ละชนิดตามลำดับ (x_1, x_2, x_3)

ผลการประมาณสมการ **Regression** สรุปได้ดังนี้

ผลการประมาณสมการ **Regression** จากผลการวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์สามารถนำผลแสดงในรูปสมการสมบูรณ์แบบได้ดังนี้

ความต้องการที่แท้จริงเท่ากับ ๐.๑๒๓๕ และ ๑.๕๕๒๔ หน่วยคามลำทับส่วนรายได้ทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มทำให้มูลค่าทรัพย์สินทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มและรายจ่ายทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มเพิ่มขึ้น ๑ หน่วย จะทำให้ปริมาณความต้องการสินเชื่อของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มที่ได้รับความจากธนาคารเพิ่มขึ้น ๑๐๘๒๓๔ หน่วย และในทำนองกลับกันถ้ารายได้ทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มลดลงก็จะทำให้ปริมาณความต้องการสินเชื่อของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มลดลงเช่นกัน

เนื่องจากหน่วยของมูลค่าทรัพย์สินทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มรายได้ทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มและรายจ่ายทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มมีหน่วยเหมือนกันการจะเปรียบเทียบความสำคัญของทั้งสามที่มีผลต่อปริมาณความต้องการสินเชื่อของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มที่ได้รับจากธนาคาร จากค่า (๖) ทำให้เห็นที่นั่นคือรายจ่ายทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม และรายได้ทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มมีความสำคัญมากกว่ามูลค่าทรัพย์สินทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มคามลำทับ (๖₃ ๖₂ ๖₁)

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าสินเชื่อเพื่อการเกษตรมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ การเกษตรของประเทศเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากว่าสินเชื่อเพื่อการเกษตรมีส่วนช่วยเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้สูงขึ้น โครงสร้างการผลิตการเกษตรในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปมาก จากการประกอบอาชีพการเกษตรหรืออุตสาหกรรมเกษตร เช่น การขยายที่ดินในการเพาะปลูก การซื้อเครื่องจักรกลเกษตร เพื่อให้เป็นไปตามระบบการผลิตแบบสมบูรณ์จำเป็นต้องใช้ทุนมากถ้าหากปราศจากเงินออมก็จำเป็นต้องกู้ยืมจากแหล่งเงินกู้ต่าง ๆ การศึกษาถึงความต้องการสินเชื่อการเกษตรทำให้ทราบถึงความต้องการสินเชื่อการใช้นสินเชื่อการพิจารณาให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรและการดำเนินงานให้สินเชื่อแก่เกษตรกร โดยตรง ความสัมพันธ์ระหว่างในปัจจุบันที่มีอิทธิพลต่อความต้องการสินเชื่อเพื่อการเกษตร

จากการสำรวจเกษตรกร ๔๐ ครอบครัวในอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ปีการผลิต ๒๕๒๗ ปรากฏว่ามีเนื้อที่ถาวรทั้งหมด ๑,๕๗๗ ไร่ เกษตรกรมีเนื้อที่ถาวรเฉลี่ยครอบครัวละ ๓๙.๔๓ ไร่ มีที่ดินถาวรเป็นของตนเอง ๘๖๕ ไร่ เกษตรกรมีเนื้อที่ที่ดินของผู้อื่นในแบบผู้เช่า ๑๕๒ ไร่ และผู้อื่นให้เช่าเปล่า ๕๖๐ ไร่ เกษตรกรใช้ที่ดินส่วนใหญ่คือร้อยละ ๕๕.๘๗ ไร่ ไร่ในการทำนาเฉลี่ยครอบครัวละ ๑๑.๘๓ ไร่ ร้อยละ ๒๔.๐๓ ไร่ ไร่ในการทำสวนยางพาราเฉลี่ยครอบครัวละ ๔.๑๔ ไร่ ร้อยละ ๑๐.๕๗ ไร่ ไร่ในการทำสวนผลไม้เฉลี่ยครอบครัวละ ๒.๘๘ ไร่

จำนวนคนในครอบครัวและแรงงานที่ใช้ในการเกษตรที่ ๒๑๔ คน เฉลี่ยครอบครัวประมาณ ๕.๓๕ คน มีคนที่ทำงานทางการเกษตร ๑๑๓ คน หรือเฉลี่ยครอบครัวละ ๒.๘๓ คน แสดงให้เห็นว่าคนหนึ่งต้องทำงานเหลือเพียงคนเดียว ๑.๕๕ คน ทรัพย์สินที่สำคัญที่สุดของเกษตรกรคือที่ดินมีมูลค่าเฉลี่ยครอบครัวละ ๘๗,๓๓๓ บาท หรือ ร้อย ๕๒.๖๔ ของมูลค่าทรัพย์สินทั้งหมด สำหรับโรงเรียนเครื่องมือการเกษตร และอื่น ๆ มีเป็นส่วนน้อย คือร้อยละ ๓๔.๑๙, ๗.๑๔ และ ๕.๕๕ ตามลำดับ มูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยทั้ง ๑๖๕,๗๗๔.๗๕ บาท รายจ่ายเฉลี่ยทั้งหมด ๔๕,๔๗๔.๑๔ บาท มีรายได้สุทธิจากการทำการเกษตรเฉลี่ยทั้งหมด ๔๑,๒๘๒.๕๐

และรายได้สุทธิทั้งหมดครอบครัว ๒๒ , ๒๕๗.๐๘ บาท ความต้องการสินเชื่อจากธนาคาร
เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เฉลี่ยทั้งหมด ๓๕,๑๗๕ บาท

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณความต้องการสินเชื่อของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มปรากฏว่า มูลค่าทรัพย์สินทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มและรายจ่ายทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มเป็นปัจจัยที่มีน้อย สำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นมากกว่า ๕๕ % เมื่อเปรียบเทียบความสำคัญของทั้งสามจะเห็นว่ารายจ่ายทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มและรายได้ทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่มมีความสำคัญมากกว่ามูลค่าทรัพย์สินทั้งหมดของบุคคลที่มีความต้องการสินเชื่อแต่ละกลุ่ม ตามลำดับ

ขอเสนอแนะ

จากการศึกษาความต้องการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจำนวน ๔๐ ครอบครัว ในอำเภอแกลง จังหวัดระยอง พอจะให้ข้อเสนอแนะได้ดังนี้

๑) การให้สินเชื่อของสถาบันการเงินเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันว่า เกษตรกรไม่สามารถกู้เงินได้เพียงพอกับความต้องการที่จะนำมาใช้ในการลงทุนตลอดจนขบวนการของการค้าเงินงาน ยิ่งยากลำบากและล่าช้าไม่ทันกับความต้องการทั้งนี้เนื่องจากสถาบันการเงินมีกฎเกณฑ์และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ มากมายทางแก้ไขในเรื่องนี้ลงบ้างรวมทั้งปรับปรุงขั้นตอนในการค้าเงินงานให้ง่ายและรวดเร็วขึ้นเพื่อเกษตรกรซึ่งส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาสามารถเข้ารับบริการนี้ได้

๒) ปัจจุบันนี้รัฐบาลกำลังประสบอยู่คือการขาดแคลนนักส่งเสริมการเกษตรที่จะให้คำแนะนำแก่เกษตรกรได้ทั่วถึงและทันต่อเหตุการณ์เนื่องจากการผลิตทางการเกษตรมีลักษณะการเสี่ยงอยู่มากและเกษตรกรส่วนมากยังขาดแคลนความรู้ด้านเทคนิคการผลิตสมัยใหม่บริการส่งเสริมการเกษตรมีความสำคัญอย่างมาก ดังนั้นธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรควรมีส่วนช่วยเหลือในด้านกาให้บริการส่งเสริมการเกษตรด้วยโดยให้สินเชื่อแบบให้คำแนะนำในการผลิตกำกับด้วย

๓) การใช้สินเชื่อจะต้องใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในทางที่จะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นเท่านั้นหรือที่เรียกว่าเป็นสินเชื่อที่ให้เกิดผลงอกเงยนั่นเองดังนั้นการกู้จึงควรกู้เฉพาะสิ่งที่จะก่อให้เกิดประโยชน์และต้องใช้สินเชื่อในกิจการที่เกษตรกรเข้าใจดีแล้ว เพราะการที่เกษตรกรใช้เงินกู้ในทางที่ผิดจะทำให้ไม่สามารถใช้เงินคืนตามกำหนดไว้การใช้เงินกู้ของเกษตรกรบางรายนำเอาไปใช้ในทางที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์งอกเงย เช่น กู้มาแล้วนำไปใช้บริโภค นำมาใช้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาเป็นต้น ดังนั้นจึงเป็นภาระในการที่จะผ่อนชำระภายหลังโดยที่จะต้องส่งทั้งต้นและดอกเบี้ยเมื่อเป็นเช่นนั้นการให้สินเชื่อควรที่จะต้องมีการควบคุมเพื่อจะนำไปใช้ให้เกิดผลประโยชน์งอกเงยอย่างจริงจังนอกจากนั้นเกษตรกรควรจะมีแผนการใช้และชำระเงินกู้ อย่างแน่นอนเพื่อจะได้เป็นประโยชน์แก่เกษตรกรเองด้วย

บรรณานุกรม

- ทองโรจน์ อ่อนจันทร์. เศรษฐศาสตร์การเกษตร. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเศรษฐศาสตร์ และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์ จำกัด , ๒๕๒๖
- ยงยุทธ แฉล้มวงษ์. การวิเคราะห์ความต้องการการสินเชื่อเพื่อการผลิตของชาวนา ในอำเภอโนนรมย์ จังหวัดชัยนาท ปี พ.ศ. ๒๕๑๔ วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๑๖
- สมคิด ทักษิณาวิสูทธิ์ และทองโรจน์ อ่อนจันทร์. การวิเคราะห์ความต้องการการสินเชื่อ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเศรษฐศาสตร์ และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๑๖ (โรเนียว)
- ศุภชัย ไสภณสกุลแก้ว. การให้สินเชื่อของธนาคารกรุงเทพสาขานครปฐม พ.ศ. ๒๕๑๔ ปัญหาพิเศษ ปริญญาตรี คณะเศรษฐศาสตร์ และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๑๖
- สมคิด ทักษิณาวิสูทธิ์. การวิเคราะห์ความต้องการการสินเชื่อเพื่อการผลิตของเกษตรกรในอำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. ๒๕๑๖ วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๑๖

MULTIPLE REGRESSION ANALYSIS

INPUT DATA

N	Y	X	X	X
1	45000.0	139400.0	47200.0	52650.0
2	150000.0	424100.0	219650.0	165540.0
3	340000.0	1352250.0	631460.0	404937.0
4	165000.0	518300.0	246000.0	192110.0
5	245000.0	1230500.0	470600.0	314670.0
6	462000.0	2966600.0	1254500.0	842220.0

OUTPUT

REGRESSION COEFFICIENT

VARIABLE	R.C.	S.E.	T-V.
X 1	-0.1277366	0.1342659	-0.9517430
X 2	1.8234100	0.5903075	3.0889149
X 3	-1.8424225	0.8792971	-2.0953350
CONSTANT	111381.0000000	27439.2109375	4.0591908

MULTIPLE CORRELATION COEFFICIENT= 0.9931863

CONTRIBUTION RATIO= 0.9864190

ADJUSTED MULTIPLE CORRELATION COEFFICIENT= 0.9828773

ANALYSIS OF VARIANCE TABLE

SOURCE	S.S.	D.F.	M.S.	F-R.
TOTAL	110877474816.000	5		
DUE TO REGRESSION	107371654144.000	3	36457218048.000	48.422
DEVIATION FROM REGRESSION	1505820672.000	2	752910336.000	

STATISTICS

VARIABLE	SUM	MEAN	SUM OF SQUARES	STANDARD DEVIATION
X 1	6631150.00	1105191.00	5282660876288.00	1027877.50
X 2	2869410.00	478235.00	932713922560.00	431906.00
X 3	1979127.00	329854.50	387369467904.00	278341.25
Y	1407000.00	234500.00	110877474816.00	148914.38

IERR= 0